

Številka: 302-0002/2013-02
Datum: 20. 6. 2016

K TOČKI 8

OBČINSKI SVET
OBČINE RADLJE OB DRAVI

- ZADEVA:** **SEZNANITEV Z AKTUALNOSTMI V ZVEZI S PROBLEMSKIM OBMOČJEM MARIBOR S ŠIRŠO OKOLICO**
- PREDLAGATELJ:** Mag. Alan Bukovnik, župan
- GRADIVO PRIPRAVIL:** Občinska uprava Občine Radlje ob Dravi
- GRADIVO OBRAVNAVAL:** /
- POROČEVALEC:** Karmen SONJAK, direktorica RRA Koroška d.o.o.
- PRAVNA PODLAGA:** /
- PREDLOG SKLEPA:** Občinski svet Občine Radlje ob Dravi se je seznanil z aktualnostmi v zvezi s problemskih območjem Maribor s širšo okolico.
- OBRAZLOŽITEV:** Republika Slovenija, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je na podlagi 25. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11 in 57/12) sprejelo Program spodbujanja konkurenčnosti Maribora s širšo okolico v obdobju 2013-2018. Za problemska območja z visoko brezposelnostjo sprejme vlada dodatne začasne ukrepe razvojne podpore. To so projekti in dejavnosti, ki jih izvajajo ministrstva na tem območju in so ključni za odstranitev razvojnih ovir in/ali spodbuditev razvojnih potencialov območja. Na območju izvajanja programa je bila vzpostavljena koordinacijska skupina županov vseh občin, ki je imenovala delovno skupino za vključitev območja v pripravo projekta, v katero je vključena Regionalna razvojna agencija Koroška, ga. Karmen Sonjak.

Mag. Alan BUKOVNIK
ŽUPAN

Program spodbujanja konkurenčnosti Maribora s širšo okolico v obdobju 2013–2018

1. UVODNA POJASNILA IN IZHODIŠČA

1.1 Zakonska podlaga

Zakonska podlaga za pripravo Programa spodbujanja konkurenčnosti Maribora s širšo okolico v obdobju 2013–2018 (v nadaljnjem besedilu: program) je šesti odstavek 25. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11 in 57/12; v nadaljnjem besedilu: zakon) in 10. člen Uredbe o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike (Uradni list RS, št. 16/13; v nadaljnjem besedilu: uredba).

Zakon v 25., 27. in 28. členu določa problemska območja z visoko brezposelnostjo. To so območja, na katerih se zaradi notranjih strukturnih problemov ali zunanjih vplivov gospodarske razmere tako poslabšajo, da stopnja registrirane brezposelnosti doseže kritično mejo. Problemska območja so deležna dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore, ki jih sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada).

Za problemska območja z visoko brezposelnostjo sprejme vlada dodatne začasne ukrepe razvojne podpore. To so projekti in dejavnosti, ki jih izvajajo ministrstva na tem območju in so ključni za odstranitev razvojnih ovir in/ali spodbuditev razvojnih potencialov območja. Za problemsko območje z visoko brezposelnostjo (v nadaljnjem besedilu: problemsko območje) sprejme vlada v okviru dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore tudi program, ki se financira s posebne proračunske postavke Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljnjem besedilu: MGRT). Za pripravo in izvedbo programa je odgovoren MGRT. Predlagane ukrepe programa izvajajo območne razvojne institucije, regionalne razvojne agencije in MGRT s svojimi izvajalskimi institucijami skladno s programom.

Podrobneje je priprava programa določena v 10. členu uredbe. Program je eden od dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore, ki ga za problemsko območje sprejme vlada s sklepom. Obseg sredstev za izvajanje programa po posameznih letih programskega obdobja določi vlada s sklepom, pri čemer upošteva načelo zmanjšane obsega sredstev v zadnjih letih izvajanja programa. Program mora biti skladen s sprejetimi strategijami in drugimi programi na državni in regionalni ravni. Pri njegovi pripravi se upoštevajo dolgoročne primerjalne prednosti in razvojne usmeritve območja ter prispevek k doseganju ciljev razvojnih politik. Program mora temeljiti na regionalnem razvojnem programu in mora vsebovati:

- prikaz stanja in razvojnih problemov, ki jih rešuje,
- določitev ključnih razvojnih priložnosti, ki jih podpira,
- določitev ciljev in kazalnikov merjenja ciljev,
- finančno konstrukcijo po instrumentih in stroške izvajanja programa ter
- način izvajanja in spremljanja izvajanja programa.

Predlog programa pripravi MGRT v sodelovanju z regionalnima razvojnima agencijama in območnimi razvojnimi partnerstvi. Program se prednostno usmerja v naložbe podjetij v poslovnih conah na problemskem območju.

1.2 Problemsko območje z visoko brezposelnostjo Maribor s širšo okolico

Razmere, ki so po zakonu pogoj za razglasitev problemskega območja z visoko brezposelnostjo, so nastale na širšem območju Maribora v upravni enoti Maribor. Stopnja registrirane brezposelnosti je v Upravni enoti Maribor v prvih treh zaporednih mesecih leta 2013 presegla mejo 17 %. Po postopku, ki ga določata zakon in uredba, je vlada s sklepom št. 00726-16/2013/6 z dne 20. 6. 2013 določila območje Maribora s širšo okolico za problemsko območje z visoko brezposelnostjo. Sprejela je Sklep o dodatnih začasnih ukrepih razvojne podpore za problemsko območje z visoko brezposelnostjo Maribor s širšo okolico in ga objavila v uradnem listu (Uradni list RS, št. 53/13).

Na zadevnem problemskem območju se srečujemo s specifično situacijo, ko se problemsko območje razteza v dveh razvojnih regijah, Podravski in Koroški. Gre za območje, ki se iz Mestne občine Maribor širi na sosednje občine Ruše, Pesnica, Kungota, Hoče-Slivnica in Selnica ob Dravi ter prek Pohorja in ob reki Dravi na Koroško do občin Podvelka, Ribnica na Pohorju in Radlje ob Dravi. Na celotnem problemskem območju, ki skupaj obsega devet občin in 156.665 prebivalcev, je 11.419 brezposelnih. Stopnja registrirane brezposelnosti po zadnjih razpoložljivih podatkih za marec 2013 je 17,7-odstotna.

Preglednica 1: Problemsko območje z visoko brezposelnostjo Maribor s širšo okolico

	Število prebivalcev 2013	Delovno aktivni po prebivališču*
Podvelka	2500	814
MO Maribor	111.374	36.971
Radlje ob Dravi	6311	2215
Ribnica na Pohorju	1198	395
Ruše	7220	2613
Pesnica	7554	2629
Kungota	4787	1671
Selnica ob Dravi	4532	1674
Hoče-Slivnica	11.189	4244
Skupaj problemsko območje Maribor s širšo okolico	156.665	53.226

* marec 2013

Vir: SURS.

1.3 Ukrepi razvojne podpore Mariboru s širšo okolico

Za to območje je vlada določilačasne dodatne ukrepe razvojne podpore v obdobju 2013–2018:

- ukrep 1: program spodbujanja konkurenčnosti Maribora s širšo okolico v obdobju 2013–2018 v višini 32.000.000 evrov, ki ga izvede Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo;
- ukrep 2: povračilo plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost na podlagi 27. člena zakona, ki se uporablja od začetka veljavnosti tega sklepa, in ga izvede Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti prek Zavoda RS za zaposlovanje;
- ukrep 3: davčna olajšava za zaposlovanje v Mariboru s širšo okolico na podlagi 28. člena zakona, ki se uporablja od začetka veljavnosti tega sklepa, in ga izvede Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo prek Davčnega urada Republike Slovenije;
- ukrep 4: davčna olajšava za investiranje v Mariboru s širšo okolico na podlagi 28. člena zakona, ki se uporablja od začetka veljavnosti tega sklepa, in ga izvede Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo prek Davčnega urada Republike Slovenije;
- ukrep 5: spodbude za trajnostni razvoj podeželja v obdobju 2014–2018 v okvirni višini 3 milijone evrov, ki ga izvede Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. Ukrep se izvede iz sredstev za Program razvoja podeželja 2014–2020 prek dodelitve sredstev lokalnim akcijskim skupinam, ki bodo v

- naslednjem programskem obdobju pokrivala problemsko območje v okviru novega mehanizma EU lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost;
- ukrep 6: garancije s subvencijo obrestne mere za investicijske kredite v okviru regijske garancijske sheme za Podravske regijo in v okviru regijske garancijske sheme za Koroško regijo. Ukrep se izvede v dveh fazah, prva je izbor izvajalca regijskih garancijskih shem in dodelitev sredstev namenskega premoženja Javnega sklada RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja kot dolgoročne vloge za vzpostavitev regijskih garancijskih shem, v predvideni višini 2.200.000 evrov s pričakovanim multiplikatorjem 4. Druga faza je nadgradnja ukrepa z nepovratnimi sredstvi v obliki čiste subvencije začetnih investicij za kredite podjetjem v Mariboru s širšo okolico, za katerega je odobreno poročilo regijske garancijske sheme. Ukrep izvede Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo prek Javnega sklada RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja v okviru Programa spodbujanja konkurenčnosti Maribora s širšo okolico v obdobju 2013–2018.
 - ukrep 7: Spodbujanje raziskovalno-razvojnih projektov in/ali sofinanciranje nove tehnološke opreme v letih 2014 in 2015 v višini 4 milijone evrov. Ukrep bo izveden z javnimi razpisi Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo oziroma izvajalskih institucij v letu 2013.

Skupna vrednost povračil plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje je ocenjena na okoli 25 milijonov evrov, tako da znaša skupna vrednost vseh sedmih ukrepov 66,2 milijona evrov. Izvajanje ukrepov razvojne podpore bo spremljal MGRT.

Vlada je ministrstvom in vladnim službam tudi naložila, da skladno z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v obdobju 2013–2018 upoštevajo območje Maribora s širšo okolico kot prednostno območje razvojnih politik. Ob tem je Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo naložila, da najpozneje do 15. septembra 2013 pripravi program.

1.4 Priprava in sprejemanje programa

Predlog programa je pripravil MGRT v sodelovanju s pristojnima regionalnima razvojnima agencijama, to je Mariborsko razvojno agencijo (MRA) in Regionalno razvojno agencijo Koroška (RRA Koroška).

V MGRT je bila s sklepom ministra imenovana operativne skupina za pripravo programa:

- mag. Igor Strmšnik, MGRT – Direktorat za evropsko kohezijsko politiko, (predsednik),
- Alenka Hren, SPIRIT, (podpredsednica),
- mag. Alenka Marovt Novak, MGRT – Direktorat za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo,
- Borut Megla, MGRT – Direktorat za regionalni razvoj in evropsko teritorialno sodelovanje,
- mag. Andreja Jenko, MGRT – Direktorat za regionalni razvoj in evropsko teritorialno sodelovanje,
- Boris Ketiš, Mestna občina Maribor.

Na območju izvajanja programa je bila vzpostavljena koordinacijska skupina županov vseh občin, ki je imenovala delovno skupino za vključitev območja v pripravo programa v sestavi:

- mag. Božidar Pučnik, Mariborska razvojna agencija, (koordinator delovne skupine),
- Karmen Sonjak, Regionalna razvojna agencija Koroška,
- mag. Marko Kovačič, Mestna občina Maribor,
- mag. Natalija Postružnik, Mestna občina Maribor,
- mag. Aleksandra Podgornik, Štajerska gospodarska zbornica,
- Tatjana Kupnik, GZS OZ Koroška,
- Nataša Matijević, OOPZ Maribor,
- Blaž Cvar, Obrtna zbornica Radlje.

2. PRIKAZ STANJA IN RAZVOJNIH TEŽAV V REGIJI IN NA PROBLEMSKEM OBMOČJU

2.1 Podravska in Koroška razvojna regija

Ob pripravi Regionalnega razvojnega programa **Podravske regije** 2014–2020 so bili ugotovljeni naslednji ključni razvojni problemi, ki posledično pomenijo veliko stopnjo brezposelnosti in malo novih delovnih mest z višjo dodano vrednostjo:

- podjetja niso konkurenčna na svetovnih trgih ali pa na njih niso dejavna,

- nastajajo mikro podjetja v dejavnostih (storitve) z nizkim potencialom za rast in internacionalizacijo,
- malo inovativnih podjetij z visoko dodano vrednostjo,
- propad srednjih in velikih podjetij, ki so bila tudi tradicionalno nosilci regionalnega razvoja,
- zelo malo uspešnih srednjih in velikih podjetij v regiji,
- malo možnosti za zaposlovanje visoko izobraženih kadrov,
- nizka dodana vrednost na zaposlenega, ki je pod državnim povprečjem (78,9 % slovenskega povprečja),
- regija je naložbeno zelo podhranjena – naložbe v gospodarstvu (na zaposlenega) so se od 2009 do 2012 zmanjševale,
- neugodna starostna in izobrazbena struktura brezposelnih (visok delež brezposelnih nad 50 let in dolgotrajno brezposelnih),
- premajhna povezanost in sodelovanje gospodarstva, univerze in razvojno-raziskovalnih ustanov, nadpovprečni indeks staranja prebivalstva (v Podravju se prebivalstvo v povprečju stara hitreje kakor drugje v Sloveniji), posledica tega pa je odseljevanje mladih ali t. i. beg možganov.

Ob pripravi Regionalnega razvojnega programa **Koroške regije 2014–2020** so bila opredeljena osnovna problemska področja:

- pomanjkanje (kakovostnih) delovnih mest,
- razkorak med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela kot posledica razkoraka med trgom dela in ponudbo izobraževanja,
- primanjkuje delovnih mest za višje izobražene, mlade, regija ni privlačna za življenje in ustvarjanje mladih, kar se kaže kot »beg možganov« iz regije,
- premalo sta povezani področji srednješolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih, kar vodi v veliko razpršenost ter manjšo učinkovitost in uspešnost pri koriščenju javnih virov financiranja, potencialov regije in krepitev razvojnih jeder v regiji,
- obrobnost regije (slaba dostopnost regije in slaba institucionalna povezanost),
- pomanjkanje dostopa do osnovnih javnih storitev, zlasti na podeželju z razpršeno poselitvijo, kar zmanjšuje privlačnost za bivanje, to pa vodi v odhajanje mladih v centre in ostajanje v njih,
- slabša se socialni položaj posameznih skupin prebivalstva (zlasti starejših, brezposelnih, mladih), kar se kaže v socialni izključenosti in nezdravem življenjskem slogu,
- nedokončana okoljska sanacija Mežiške doline,
- odprto vprašanje čiščenja odpadnih voda na območju razpršene poselitve do leta 2017,
- odprto vprašanje preprečevanja in reševanja posledic naravnih nesreč, kot so poplave in plazovi.

Zato je cilj za naslednje programsko obdobje zagotoviti ohranjanje in razvoj novih delovnih mest z nadaljnjim razvojem podpornega okolja zlasti s spodbujanjem podjetnosti in podjetništva prek dejavnosti podpornega okolja (inkubatorji, storitve VEM, podjetniško svetovanje ipd.), s privabljanjem novih naložb in internacionalizacijo obstoječih podjetij ter z razvojem aplikativne raziskovalne dejavnosti (visokošolski raziskovalni inštituti). V regiji je v preteklem obdobju nastalo ali se je okrepilo kar nekaj institucij za podporo razvoju, spodbujanje nastajanja novih podjetij, razviti so novi študijski in izobraževalni programi in podobno. Eden izmed ciljev je tudi narediti regijo privlačno za mlade in družine ter s tem preprečiti odhajanje mladih iz regije in hkrati zagotoviti priliv kakovostnih kadrov.

2.2 Območje Maribora s širšo okolico

Razvojne posebnosti problemskega območja so bile ugotovljene ob pripravi ukrepov razvojne podpore za problemsko območje z visoko brezposelnostjo Maribor s širšo okolico.¹

Problemsko območje obsega šest občin Podravske regije in tri občine Koroške regije. Obsega 724,7 km² površine in šteje 156.665 prebivalcev. Povprečna starost prebivalcev občin je nad slovenskim povprečjem, ki znaša 42,1 leta (razen občine Radlje ob Dravi, kjer je enaka slovenskemu povprečju). Zaradi naraščanja števila starejših odraslih (65 let in več) in upadanja števila mladih (od 0 do 14 let) narašča indeks staranja, ki je pri večini občin nad slovenskim povprečjem, ki znaša 118,1. To pomeni, da gre za ostarelo starostno strukturo in da lahko pričakujemo zmanjševanje števila prebivalstva.

¹ Obrazložitev vladnega gradiva: Sklep o dodatnih začasnih ukrepih razvojne podpore za problemsko območje z visoko brezposelnostjo Maribor s širšo okolico; MGRT, 19. 6. 2013, sprejeto na seji Vlade RS 20. 6. 2013 s sklepom št. 00726-16/2013/6.

Skrb vzbujajoč je podatek o brezposelnosti. Stopnja brezposelnosti je v vseh občinah nad slovenskim povprečjem, ki znaša 13,4 %. V Mestni občini Maribor je marca 2013 dosegla 18,5 %, v občini Hoče-Slivnica 13,9 %, v občini Selnica ob Dravi 14,3 %, v občini Ruše 14,5 %, občini Kungota in Pesnica 15,5 %. Večjo brezposelnost v vseh občinah (razen v občini Ruše) beležijo za ženske – v Mestni občini Maribor kar 18,6 %, kar je za 4,9 odstotne točke več v primerjavi s slovenskim povprečjem. V Podvelki je marca 2013 stopnja brezposelnosti dosegla že 20,6 %, nekoliko nižja, vendar še vseeno visoka, je v Radljah ob Dravi s 17,5 % in v Ribnici na Pohorju s 17,7 %. Večjo brezposelnost kažejo podatki za ženske. V zadnjih prvih mesecih leta 2013 je bila brezposelnost moških samo v Občini Ruše višja od brezposelnosti žensk. V Podvelki je bila kar 26,8-odstotna, kar je skoraj enkrat več v primerjavi s slovenskim povprečjem.

Za območje je značilna strukturna brezposelnost. Za starejše delavce pomenijo stečajni podjetij in zato izguba zaposlitve tveganje za dolgotrajno brezposelnost. Z vedno večjo brezposelnostjo pa se iz leta v leto soočajo mladi, prvi iskalci zaposlitve, ki z doseženo visoko in višješolsko izobrazbo ne uspejo dobiti zaposlitve. Rešitev iščejo tudi v nadaljevanju izobraževanja na višji ravni, v delu prek študentske napotnice ali z delom na črno. Nizka stopnja zaposlovanja v občinah prebivališča prispeva k migracijam na delovna mesta v oddaljene kraje, sosednjo Avstrijo ali celo selitev iz regije.

Glede na stopnjo izobrazbe je v vseh občinah (razen v občinah Hoče-Slivnica, Kungota in Mestni občini Maribor) največ brezposelnih oseb s IV. stopnjo izobrazbe. V občini Pesnica predstavljajo brezposelni s IV. stopnjo 28-odstotni delež vseh brezposelnih, v občini Ruše 30-odstotni ter v občini Selnica ob Dravi 32-odstotni delež vseh brezposelnih. Visoko stopnjo brezposelnosti beležijo tudi za osebe s I. in V. stopnjo izobrazbe. V občini Kungota predstavljajo brezposelni s I. stopnjo izobrazbe kar 35-odstotni delež vseh brezposelnih, v občini Hoče-Slivnica in Mestni občini Maribor pa predstavljajo brezposelni s V. stopnjo izobrazbe 34-odstotni oziroma 29-odstotni delež vseh brezposelnih. Glede na stopnjo izobrazbe je v koroških občinah Podvelka, Radlje ob Dravi in Ribnica na Pohorju največ brezposelnih oseb s IV. stopnjo izobrazbe. V Občini Radlje ob Dravi predstavljajo brezposelni s IV. stopnjo 34-odstotni delež vseh brezposelnih, v Ribnici na Pohorju 37 %, v Podvelki pa 34 %. Visoko stopnjo brezposelnosti beležijo tudi za osebe s I. in V. stopnjo izobrazbe.

Podatki o izobrazbeni strukturi prebivalstva iz leta 2012 kažejo, da v občinah Podravske regije Hoče-Slivnica, Kungota, Mestna občina Maribor, Pesnica, Ruše in Selnica ob Dravi prevladujejo osebe s srednješolsko izobrazbo (58,4 %), tem pa v vseh občinah sledijo osebe z doseženo višjo ali visokošolsko izobrazbo (33,1 %). Delovno aktivnih prebivalcev z doseženo osnovnošolsko izobrazbo je manj (8,4 %). Največji delež delovno aktivnega prebivalstva v koroških občinah Podvelka, Radlje ob Dravi in Ribnica na Pohorju predstavljajo prebivalci s srednješolsko izobrazbo (od 67 do 69 %), tem sledijo v Podvelki osebe z doseženo osnovnošolsko izobrazbo (18,6 %). Delovno aktivnih prebivalcev z višjo ali visokošolsko izobrazbo je manj (13,8 %), medtem ko je v Ribnici na Pohorju in v Radljah ob Dravi ravno obratno – več je prebivalcev z višjo ali visokošolsko izobrazbo (20–23 %) in manj tistih z osnovnošolsko ali nižjo (okoli 10 %). Takšno razmerje je tudi na ravni Slovenije, in sicer ima 58 % prebivalcev srednješolsko izobrazbo, 29 % višjo ali visokošolsko in 13 % osnovnošolsko izobrazbo ali manj.

Največ brezposelnih v podravske občinah Hoče-Slivnica, Kungota, Pesnica, Ruše, Selnica ob Dravi ter Mestni občini Maribor je oseb, starih od 50 do 59 let, in sicer skupaj 3317 ali 31 % vseh brezposelnih v omenjenih občinah (Slovenija 30 %); Hoče-Slivnica 33 % glede na vse brezposelne v občini, Kungota 29 %, Pesnica 35 %, Ruše 29 %, Selnica ob Dravi 37 % ter Mestna občina Maribor 31 %. Visok delež brezposelnih predstavljajo tudi osebe, stare od 30 do 39 let – 23 % vseh brezposelnih v omenjenih občinah, kar je enako kot na ravni Slovenije (23 %). Največ brezposelnih v koroških občinah Podvelka, Radlje ob Dravi in Ribnici na Pohorju je oseb, starih od 50 do 59 let, in sicer skupaj 220 ali 29 % vseh brezposelnih v omenjenih občinah (Slovenija 30 %), Podvelka 32 % glede na vse brezposelne v občini, Radlje ob Dravi 27 % in Ribnica na Pohorju 30 %. Visok delež brezposelnih predstavljajo tudi osebe, stare od 40 do 49 let, in sicer 27 % vseh brezposelnih v omenjenih občinah, kar je višji odstotek brezposelnih kot na ravni Slovenije (20 %).

Glede na raven slovenskega povprečja kažejo statistični podatki za občino Kungota izjemno nizek delež delovnega aktivnega prebivalstva, ki imajo delovno mesto v občini prebivališča – teh je le 19,5 %. Nizek delež prebivalstva z delovnim mestom v občini prebivališča imata tudi občini Hoče-Slivnica in Pesnica. Tudi za koroško občino Ribnica na Pohorju kažejo podatki izjemno nizek delež

delovnega aktivnega prebivalstva, ki imajo delovno mesto v občini prebivališča – teh je le 18,2 %, kar kaže na gospodarsko in družbeno nerazvitost občine. Skladno s tem je nizek tudi indeks delovne migracije, ki dosega 31,1. Nizek delež prebivalstva z delovnim mestom v občini prebivališča ima tudi Podvelka, le 24,1 %. Bližje slovenskemu povprečju je občina Radlje ob Dravi, kjer je v občini prebivališča zaposlenih 46,1 % delovno aktivnega prebivalstva. Predstavljeni podatki kažejo jasno sliko o slabem stanju gospodarstva.

Slabo gospodarsko stanje se kaže v večjih problemih socialne varnosti na problemskem območju; tako je bil po podatkih SURS v letu 2011 vsak 20. prebivalec občine Hoče-Slivnica prejemnik vsaj ene denarne pomoči, vsak 13. prebivalec občine Kungota, vsak 13. prebivalec občine Maribor, vsak 14. prebivalec občine Pesnica, vsak 13. prebivalec občine Ruše, vsak 15. prebivalec Selnica ob Dravi, vsak 15. prebivalec občine Podvelka, vsak 20. prebivalec občine Radlje ob Dravi in vsak 16. prebivalec občine Ribnica na Pohorju. Za celotno Slovenijo je veljalo, da je bil vsak 24. prebivalec prejemnik vsaj ene denarne socialne pomoči. Vse to kaže, da so navedene občine nad slovenskim povprečjem oziroma je pogostnost prejemnikov vsaj ene denarne socialne pomoči v teh občinah večja od slovenskega povprečja.

Gospodarstvo na problemskem območju je močno zaznamovala svetovna gospodarska kriza, ki je po nastanku leta 2008 občutno zmanjšala napredek na gospodarskem in socialnem področju. Na problemskem območju je v letu 2012 poslovalo 4747 gospodarskih družb s 38.806 zaposlenimi. Glede na leto 2008 (4049 podjetij) se je število družb povečalo, vendar je ključen podatek, da se je zaposlenost močno zmanjšala, kar je posledica propada številnih srednjih podjetij, predvsem v najbolj prizadetih panogah. Gospodarske družbe so v letu 2012 ustvarile za 4658 milijonov evrov čistih prihodkov od prodaje, sama vrednost aktive na dan 31. 12. 2012 pa je znašala 5469 milijonov evrov. Primerljivi podatki leti 2008 in 2012 prikazujejo, da so se za 16,8 % zmanjšali čisti prihodki od prodaje gospodarskih družb. Vrednost aktive gospodarskih družb predstavlja zmanjšanje za 25,3 % glede na leto 2008.

Na problemskem območju je v letu 2012 poslovalo 5663 samostojnih podjetnikov s 3408 zaposlenimi. Glede na leto 2008 (5403 samostojnih podjetnikov) se je njihovo število povečalo, vendar se je podobno kakor pri gospodarskih družbah zmanjšala zaposlenost. Samostojni podjetniki so ustvarili za 349 milijonov evrov čistih prihodkov od prodaje, vrednost aktive na dan 31. 12. 2012 pa je znašala 245 milijonov evrov. Primerljivi podatki za leti 2008 in 2012 prikazujejo, da so se čisti prihodki od prodaje samostojnih podjetnikov zmanjšali za 14,4 %.

Preglednica 2: Obseg gospodarske dejavnosti na območju Maribora s širšo okolico

Leto	Gospodarske družbe			Samostojni podjetniki		
	število	zaposleni	prihodki od prodaje	število	zaposleni	prihodki od prodaje
2008	4049	47.046		5403	4989	
2012	4747	38.806	zmanjšanje za 16,8 %	5663	3408	zmanjšanje za 14,4 %

Vir: AJPEŠ.

Vrednost aktive gospodarskih družb je na dan 31. 12. 2012 nižja za 14,8 odstotka glede na leto 2008. Iz podatkov je razvidno, da se je število samostojnih podjetnikov na problemskem območju, ki so izkazali podjetnikov dohodek, zmanjšalo, prav tako se je zmanjšal podjetnikov dohodek za 27,9 odstotka. Število podjetnikov, ki so izkazali negativni poslovni izid, se je povečalo z 884 na 1082 (za 18,3 %), v denarju pa za 11,8 odstotka. Neto podjetnikov dohodek leta 2012 se je v primerjavi z letom 2008 znižal za 33,8 %.

Gospodarske družbe na problemskem območju so leto 2012 zaključile z negativnim poslovnim izidom, kar je posledica stanja v Mestni občini Maribor. Čisti dobiček na problemskem območju se je zmanjšal za 26,9 %, čista zguba pa je ostala na približno enaki ravni.

Povprečne mesečne bruto plače na problemskem območju so se v obdobju 2008–2012 v večini občin minimalno zvišale (izjeme so občine Pesnica, Selnica in Ribnica na Pohorju, kjer so se mesečne plače znižale, vendar je opaziti vedno večje zaostajanje za ravnijo slovenskega povprečja, kjer je odstotek povišanja znašal 14 odstotkov).

Na območju Maribora s širšo okolico je bilo v zadnjih dveh letih začelih 185 stečajnih postopkov v gospodarskih družbah in pri samostojnih podjetnikih, od tega 150 v Mestni občini Maribor. Zaradi

stečaja je v tem času prenehalo poslovati 92 gospodarskih družb in 21 samostojnih podjetnikov posameznikov. Trenutno teče 194 stečajev gospodarskih družb.

Najbolj perspektivne panoge proizvodnih dejavnosti na problemskem območju so kovinskopredelovalna, živilskopredelovalna in lesnopredelovalna industrija ter avtomobilska industrija in energetika.

Na podravskem delu problemskega območja (Mestna občina Maribor, občine Hoče-Slivnica, Ruše, Selnica ob Dravi, Pesnica in Kungota) je bilo v gospodarskih družbah v letu 2012 zaposlenih 62,82 % vseh zaposlenih v gospodarskih družbah v Podravju. V letu 2012 predstavljajo največji delež družbe, ki so dejavne na področju dejavnosti G: trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil – 23,61% vseh gospodarskih družb problemskega območja, ter dejavnosti M: strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti 20,92 % vseh gospodarskih družb problemskega območja. Hkrati pa so največ ljudi zaposlovale družbe v dejavnostih C: predelovalne dejavnosti (31,18 %), H: promet in skladiščenje (18,69 %), G: trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (10,8 %) ter N: druge raznovrstne dejavnosti (9,96 %). Največ čistih prihodkov od prodaje so ustvarile družbe v dejavnostih C: predelovalne dejavnosti (32,05 %), G: trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (21,4%) ter D: oskrba z električno energijo, plinom in paro (14,75 %). Največ prometa so z izvozom ustvarile družbe v dejavnosti C: predelovalne dejavnosti, 72,71 % celotnega izvoza s problemskega območja, največji delež je bil dosežen na trgih EU. Kljub temu pa je le 29,44 % čistih prihodkov od prodaje pri vseh dejavnostih skupaj ustvarjenih z izvozom, pri tem je le slabih 6 % ustvarjenih zunaj trgov EU. Največji neto čisti dobiček so ustvarile družbe v dejavnosti D: oskrba z električno energijo, plinom in paro, M: strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti ter C: predelovalne dejavnosti, največja neto izguba pa je bila ustvarjena v dejavnostih K: finančne in zavarovalniške dejavnosti, L: poslovanje z nepremičninami ter I: gostinstvo.

Število zaposlenih pri samostojnih podjetnikih se je v šestih podravskega občinah od leta 2008 do 2012 zmanjšalo s 4679 na 3141, tj. za 1538 delovnih mest, kar predstavlja zmanjšanje števila zaposlenih za 32,9 %. Najbolj se je zmanjšalo število zaposlenih v panogah F: gradbeništvo (438 zaposlenih), C: predelovalne dejavnosti (466 zaposlenih) ter G: trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (185 zaposlenih). Prihodki vseh samostojnih podjetnikov so se v letu 2012 v primerjavi z letom 2008 znižali za 21,4 %, s 390 milijonov evrov v letu 2008 na 321 milijonov evrov v letu 2012. Prav tako so se zmanjšali čisti prihodki od prodaje, in sicer za 19,26 %, s 377 milijonov evrov v letu 2008 na 316 milijonov evrov v letu 2012. Povečanje se beleži pri čistih prihodkih od prodaje na tujem trgu, s 22,5 milijona evrov v letu 2008 na 38,6 milijona evrov v letu 2012, kar pomeni povečanje za 71,5 %. Kljub znižanju vseh odhodkov samostojnih podjetnikov (s 358 milijonov evrov v letu 2008 na 300 milijonov evrov v letu 2012) pa se je padec vseh prihodkov izrazil v padcu podjetnikovega dohodka. Ta je s 36,7 milijona evrov padel na samo 25,8 milijona evrov (kar pomeni 29,7-odstotno znižanje). Negativni poslovni izid se je s 4,79 milijona evrov povečal na 5,33 milijona evrov (povečanje za 11 %). Neto čisti izid podjetnikov je tako s 31,9 milijona evrov padel na samo 20,5 milijona evrov (upad za 35,7 %).

Največ zaposlenih je bilo v letu 2012 v dejavnostih C: predelovalne dejavnosti (703 ali 22,36 % od 3141 zaposlenih pri vseh samostojnih podjetnikih) in F: gradbeništvo (608 ali 19,35 % od 3141 zaposlenih). Tri dejavnosti (C, F in G) so skupaj ustvarile 54,54 % vseh prihodkov samostojnih podjetnikov v letu 2012, vsi prihodki so znašali 321 milijonov evrov. Podoben delež so imele iste dejavnosti v čistih prihodkih od prodaje. V tujini sta največ čistih prihodkov ustvarili panogi C: predelovalne dejavnosti in G: trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (C 12,3 milijona evrov ali 32 %, G 9,8 milijona evrov ali 25,5 % od skupno 38,6 milijona evrov čistih prihodkov samostojnih podjetnikov od prodaje na tujem). Vsi samostojni podjetniki so v letu 2012 ustvarili 25,9 milijona evrov podjetnikovega dohodka, od tega 5,5 milijona evrov ali 21,29 % v dejavnosti M: strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti. V dejavnosti G: trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil je bil ustvarjen največji negativni poslovni izid pri samostojnih podjetnikih, 1,7 milijona evrov ali 31,7 % od skupno 5,3 milijona evrov. K neto čistemu izidu je najbolj prispevala dejavnost M: strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, 5 milijonov evrov od skupno 20 milijonov evrov ali 24,6 % celotnega poslovnega izida.

Število zaposlenih v gospodarskih družbah in samostojnih podjetnikih v šestih podravskega občinah se je od leta 2008 do leta 2012 najbolj zmanjšalo v dejavnosti C: predelovalne dejavnosti – 3322 manj zaposlenih v gospodarskih družbah in 466 pri samostojnih podjetnikih ali skoraj 39 % vseh zgubljenih

delovnih mest pri gospodarskih družbah in samostojnih podjetnikih skupaj. V dejavnosti F: gradbeništvo je bilo zgubljenih 2752 delovnih mest v okviru gospodarskih družb in 438 delovnih mest ali skoraj 33 % vseh zgubljenih delovnih mest. Tretja dejavnost, ki je zgubila največ delovnih mest, je G: trgovina, vzdrževanje in popravilo motornih vozil, kjer je v letu 2012 901 zaposlen manj pri gospodarskih družbah in 185 zaposlenih manj pri samostojnih podjetnikih. Edine tri dejavnosti, ki beležijo v letu 2012 večje število zaposlenih kakor v letu 2008, so Q: zdravstvo in socialno varstvo (175 dodatno zaposlenih), D: oskrba z električno energijo, plinom in paro (71 dodatno zaposlenih) in P: izobraževanje (4 dodatno zaposleni). Seveda je odveč poudarjati, da ta nova delovna mesta ne morejo ublažiti vpliva vseh stečajev, ki so se na podravskem problemskem območju zgodili v zadnjih letih.

Skupaj je **v koroških občinah (Podvelka, Radlje ob Dravi in Ribnica na Pohorju)** registriranih 778 pravnih oseb, od tega je največ samostojnih podjetnikov, 51 % (397), sledijo društva s slabimi 16 % (123), družbe z omejeno odgovornostjo s 15,5 % (121), nezanemarljiv delež pa predstavljajo nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, in sicer 9 % (72). Preostalo predstavljajo zavodi, zadruge, sindikati in drugi. V omenjenih občinah pravne osebe zaposlujejo 1281 oseb (vključno s 140 osebami iz podjetja GP Radlje, d. d., ki je v stečaju).

Gospodarske družbe, zadruge in samostojni podjetniki (525 subjektov) so v letu 2012 skupaj ustvarili čisti prihodek od prodaje v višini 112.530.332 evrov, od tega za 88 subjektov AJPES nima podatkov. Samostojni podjetniki posamezniki so v letu 2012 zaposlovali 257 oseb in skupaj ustvarili 32.214.486 evrov prihodkov od prodaje (za 69 podjetij ni podatkov), družbe z omejeno odgovornostjo so zaposlovale 878 oseb in ustvarile 80.268.391 evrov prihodkov od prodaje (za 15 podjetij ni podatkov), ena delniška družba v stečaju je ustvarila 11.782.365 evrov prihodkov s 140 zaposlenimi, štiri družbe z neomejeno odgovornostjo so zaposlovale eno osebo in skupaj ustvarile 47.455 evrov prihodkov. Zadruge so v skupnem zaposlovale pet oseb, podatkov o prihodkih AJPES nima (prav tako ne za društva, nosilce dopolnilne dejavnosti na kmetiji in javne zavode).

Od vseh pravnih oseb prevladuje dejavnost specializirana gradbena dela (9,8 % ali 76), obdelava in predelava lesa (5 % ali 39), posredništvo in trgovina na debelo (4,9 % ali 38), strežba jedi in pijač (4 % ali 31), proizvodnja kovinskih izdelkov (3,9 % ali 30). Dejavnost gozdarstva predstavlja 2,1 % vseh pravnih oseb, kmetijska proizvodnja pa 3,2 %.

3. DOLOČITEV KLJUČNIH RAZVOJNIH PRILOŽNOSTI IN CILJEV PROGRAMA

3.1 Strategija, cilji in prioritete Podravske in Koroške razvojne regije

Program se smiselno vključuje v prioritete in razvojno vizijo regionalnih razvojnih programov Podravja in Koroške za obdobje 2014–2020.

Regionalna razvojna programa za Podravje in Koroško za obdobje 2014–2020 sta v fazi priprave in še nista potrjena s strani pristojnih organov obeh regij, zato lahko pride do sprememb v nadaljevanju navedenih prioritet in investicijskih področij.

Na podlagi analize SWOT je bila oblikovana vizija razvoja **Podravske razvojne regije: PODRAVJE – SAMOOSKRIBNA REGIJA ZELENEGA RAZVOJA, INOVATIVNEGA IN KREATIVNEGA GOSPODARSTVA TER ZADOVOLJNIH LJUDI.**

Razvojni cilji Podravske regije so:

- povečati konkurenčnost gospodarstva in podjetniško pobudo za nastanek novih delovnih mest z visoko dodano vrednostjo,
- izboljšati raven konkurenčnih znanj in pogojev za večjo inovativnost in hitrejši gospodarski razvoj ter razvoj družbe v celoti,
- spodbujati socialno vključenost ljudi in povečati odgovornost ljudi za skupno blaginjo,
- razvijati in povečati konkurenčnost turizma,

– izboljšati kakovost življenja, povečati samooskrbo in energetska učinkovitost z upoštevanjem načel trajnostnega razvoja.

Razvojne prioritete Podravske regije, ki vsebujejo naslednja investicijska področja, so:

Razvojne prioritete 1: Podjetnost, konkurenčnost in znanje za hitrejši razvoj

Investicijsko področje (IP) 1: Pospešeno vlaganje v raziskave in razvoj – raziskovalna odličnost
IP 2: Spodbude za krepitev inovacijskih sposobnosti podjetij
IP 3: Ustvarjanje in prenos novih znanj in rešitev iz znanstveno-izobraževalnih institucij v gospodarstvo
IP 4: Privabljanje naložb in internacionalizacija gospodarstva
IP 5: Sheme finančnih subvencij za izgradnjo start-up podjetij z razvojnim potencialom
IP 6: Razvoj gospodarske infrastrukture

Razvojne prioritete 2: Razvoj človeških virov

IP 1: Formalno in neformalno izobraževanje in usposabljanje – vseživljenjsko učenje
IP 2: Inovativne sheme za vzpostavitev fleksibilnejšega trga dela
IP 3: Aktivno staranje in medgeneracijski centri
IP 4: Povečati dostopnost do javne zdravstvene in socialne infrastrukture ter javnih storitev
IP 5: Ukrepi za zmanjšanje posledic staranja prebivalstva
IP 6: Razvoj socialnega podjetništva
IP 7: Razvoj socialnega in razvojnega partnerstva ter organiziranosti nevladnega sektorja

Razvojne prioritete 3: Trajnostni razvoj okolja, prostora in infrastrukture

IP 1: Javna okoljska infrastruktura (ravnanje z odpadki, čistilne naprave s kanalizacijskimi sistemi, vodovodna omrežja)
IP 2: Prostorski razvoj (degradirana območja, poplavna varnost in urejanje vodotokov)
IP 3: Naložbe v učinkovito uporabo energije in obnovljive vire
IP 4: Prometna varnost in spodbujanje trajnostne mobilnosti
IP 5: Varstvo narave

Razvojne prioritete 4: Razvoj podeželja s povečanjem konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva

IP 1: Samooskrba regije
IP 2: Vzpostavitev lesne verige
IP 3: Razvoj živilskopredelovalne verige
IP 4: Ohranjanje dediščine podeželja
IP 5: Ukrepi za ohranjanje poseljenosti podeželja

Razvojne prioritete 5: Trajnostni turizem in razvoj kulture in umetnosti

IP 1: Upravljanje turistične destinacije Podravje
IP 2: Naložbe v infrastrukturo
IP 3: Razvoj kulture in umetnosti
IP 4: Povezovanje raznolike ponudbe v celovite turistične produkte

Evidentirani sektorski projekti Podravske regije, ki se vključujejo v naslednje programske obdobje, so:

- vzpostavitev letališča Edvarda Rusijana za potniški promet in multimodalnega logističnega centra (MMLC),
- energetska prenova in sanacija stavb,
- črpalna elektrarna Kozjak,
- razvojni center interdisciplinarnih tehnologij in izdelkov na področju lesarstva,
- izgradnja železniške in avtocestne infrastrukture,
- center za termično obdelavo odpadkov,
- infrastruktura za izboljšanje poplavne varnosti ter povečanje zmogljivosti namakalnih sistemov in površin,
- ustvarjanje pogojev za preboj gospodarstva, dvig konkurenčnosti in ustvarjanja novih delovnih mest z dodano vrednostjo v Mariboru in Podravju,

- varovanje podtalnice kot neoporečnega vira pitne vode.

Podporni instrumenti, ki podpirajo postavljene prioritete, so:

- regijska štipendijska shema,
- regijska garancijska shema,
- regionalna destinacijska organizacija Podravja,
- podjetno v svet podjetništva – vključevanje mladih brezposelnih na podjetniško pot,
- socialno podjetništvo,
- podporne storitve za podjetja in podpora inovativnosti (VEM, MPIK),
- prenos znanja iz raziskovalnih in izobraževalnih ustanov v gospodarstvo,
- projekti za nevladne organizacije,
- lokalne akcijske skupine (LAS).

Definirani razvojni potenciali so tudi v **Koroški razvojni regiji** vodili do vizije razvoja regije – Koroška 2020 bo gospodarsko uspešna, socialno in prostorsko povezana skupnost, ki bo spodbujala ustvarjalnost, podjetnost, odprtost in vključenost za vse. Ljudem bo omogoča kakovostno življenje in delo v zdravem in čistem okolju ter trajnostno upravljanje naravnih virov, utemeljeno na treh strateških ciljeh, ki so:

- povečati konkurenčnost Koroške regije in ustvariti kakovostna delovna mesta, temelječa na znanju, podjetnosti in inovativnosti ter rabi endogenih virov in potencialov,
- povečati kakovost življenja in socialno vključenost vseh skupin prebivalstva,
- zagotoviti boljšo dostopnost in povezanost regije v njej in zunaj nje, ohraniti poseljenost podeželja ter dvigovati kakovost bivalnega okolja.

Glede na velikost regije, geografsko raznolikost in prepoznano vodilno predelovalno gospodarsko panogo vidi regija v novi finančni perspektivi, poleg razvoja že obstoječega, svojo priložnost v razvoju lesnopredelovalne dejavnosti in turizma. Razvoj teh področij bo podprt z lastnim znanjem, raziskavami in razvojem predvsem v smeri primerjalnih prednosti za nadaljnjo gospodarsko rast in trajnostni razvoj.

Postavljeni razvojni prioriteta PR 1: konkurenčnost in znanje ter PR 2: kakovost življenja in dostopnost regije podpirata horizontalna načela trajnostnega razvoja, razvoja človeških virov, podjetnosti, inovativnosti in kreativnosti ter enakih možnosti in socialne vključenosti.

Razvojna prioriteta 1: konkurenčnost in znanje, katere cilj je razvoj konkurenčnega gospodarstva, prepoznavnega z znanjem, inovativnostjo, podjetnostjo in prepoznavnostjo regije, vsebuje naslednja investicijska področja:

IP 1.1: Podporno okolje za podjetništvo in gospodarski razvoj

IP 1.2: Trajnostni razvoj turizma

IP 1.3: Razvoj perspektivnega področja

Razvojna prioriteta 2: kakovost življenja in dostopnost regije, katere cilj je trajnostni, sonaraven in policentrični razvoj regije, izboljšanje dostopnosti do regije in znotraj nje, odprava »obrobnosti« regije, preprečevanje izključevanja ranljivih skupin, izboljšanje pogojev bivanja, omogočanje lažjega dostopa do storitev ter ohranjanje poseljenosti podeželja in regije same vsebuje naslednja investicijska področja:

IP 2.1: Upravljanje prostora in varovanje okolja

IP 2.2: Zdravje, ustvarjalnost in vključujoča skupnost

IP 2.3: Razvoj podeželja in kmetijstvo

Evidentirani sektorski projekti, ki se vključujejo v naslednje programske obdobje, so:

- tretja razvojna os,
- posodobitev in izgradnja državno-regijske cestne in kolesarske mreže,
- energetska oskrba regije za potrebe gospodarstva,
- sanacija degradiranih območij,
- sanacija in zaščita plazovitih in poplavnih območij v regiji.

Podporni instrumenti, ki podpirajo postavljene prioritete, so:

- regijska štipendijska shema,
- regijska garancijska shema,

- regionalna destinacijska organizacija,
- podjetno v svet podjetništva – vključevanje mladih brezposelnih na podjetniško pot,
- socialno podjetništvo,
- podporne storitve za podjetja in podpora inovativnosti (VEM, MPIK),
- projekti za nevladne organizacije,
- lokalne akcijske skupine (LAS).

3.2 Strategija, cilji in instrumenti programa

V zadnjih desetletjih so problemsko območje zaznamovale velike gospodarske težave podjetij in s tem je povezana naraščajoča brezposelnost in socialni problemi. Poleg teh problemov se območje danes sooča še z drugimi pomembnimi izzivi: podnebne spremembe, čista energija, trajnostna mobilnost, varovanje in gospodarjenje z naravnimi viri, trajnostna potrošnja in proizvodnja, zdravje, socialna vključenost, demografija in migracija, boj proti revščini.

V nadaljevanju preglednica prikazuje celovito analizo prednosti, slabosti, priložnosti in tveganj.

Preglednica 3: SWOT-analiza problemskega območja Maribor s širšo okolico

<p>PREDNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ugodna geostrateška lega ob Dravi na križišču evropskih cest v bližini Avstrije, Madžarske in Hrvaške. - Sorazmerno dobro razvita prometna infrastruktura. - Raznolikost obnovljivih virov energije. - Druga največja slovenska univerza z velikim potencialom raziskav na področju tehničnih, naravnih in družbenih ved. - Razvita mreža osnovnih in srednjih šol ter zadovoljivi prostorski pogoji za predšolsko vzgojo. - Več poslovnih in industrijskih območij kot potencial za izvajanje različnih gospodarskih panog. - Bogata industrijska tradicija in znanje ter tradicija poslovanja z državami EU in ohranjeni stiki s trgi bivše Jugoslavije. - Ugodne naravne danosti, ki predstavljajo potencial za hitrejši razvoj kmetijstva, razvoja podeželja in zelenega turizma. - Prednosti na področju kulture (staro mestno jedro, gledališče, muzeji, kulturne prireditve itd.). - Razvita mreža socialnih in zdravstvenih ustanov. - Športna tradicija možnost uporabe športnih objektov v druge namene. 	<p>SLABOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neoptimalno in nefunkcionalno zgrajena infrastruktura. - Neprivlačna in nepovezana regija. - Negativen naravni in selitveni prirast na območju. - Visoka brezposelnost in strukturna neskladnost na trgu dela. - Pomanjkanje srednjih in velikih podjetij. - Zelo slabo finančno stanje obstoječih srednjih podjetij. - Šibka podjetniška pobuda. - Pomanjkanje podjetniške in inovacijske kulture ter pomanjkanje upravljavskih in tržnih veščin. - Prepočasen odziv na povečano konkurenco in izzive globalizacije. - Velika zadolženost podjetij in nezmožnost odplačevanja kreditov. - Prevladujejo dejavnosti z nizko dodano vrednostjo. - Pomanjkanje podjetniške pobude na podeželju. - Nizka kupna moč. - Neizkoriščene možnosti letališča.
<p>PRILOŽNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prenos in uporaba znanja in inovacij v gospodarstvu, novi pristopi v menedžmentu. - Razvoj programov izobraževanja in usposabljanja, prilagojenih potrebam gospodarstva. - Spodbujanje nastajanja novih podjetij s 	<p>NEVARNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konkurenčnost EU in globalnega trga. - Upad domačega povpraševanja in povpraševanja na tradicionalnih trgih. - Odliv visoko izobraženega in

<p>proizvodi in storitvami z visoko dodano vrednostjo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Privabljanje tujih vlagateljev. - Uvajanje proizvodnje obnovljivih virov energije. - Varovanje, ohranjanje, revitalizacija in trajnostno upravljanje okolja. - Povezovanje kmetijstva, turizma in drugih storitvenih in dopolnilnih dejavnosti na podeželju. - Povezana in funkcionalna infrastruktura. - Razvoj okolja in storitev v regiji, ki bodo gradili regijo, kjer je lepo živeti in ustvarjati. - Šolski programi za delo z mladimi – ustvarjalnost, podjetnost in inovativnost. - Izkoriščanje programov in sredstev EU. - Zakonodaja na področju prostora. - Povezovanje občin na problemskem območju. - Krepitev pomena civilne družbe in njeno vključevanje v družbeno dogajanje. 	<p>kvalificiranega kadra.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Počasno prestrukturiranje gospodarstva. - Premajhen trg za razvoj novih gospodarskih dejavnosti. - Nadaljnji upad števila delovnih mest z visoko dodano vrednostjo. - Nekonkurenčno okolje za tuje vlagatelje. - Podnebne spremembe, ki vplivajo na že tako slabše pogoje za razvoj kmetijstva in podeželja. - Nepovezanost in razdrobljenost različnih okoljskih, gospodarskih, prostorskih in drugih ciljev. - Propad velikih gospodarskih družb in selitev podjetij v druge dele Slovenije ali v tujino, kar slabi gospodarsko moč območja. - Staranje prebivalstva.
---	--

Program je del regionalnih razvojnih programov Podravja in Koroške in le eden od sedmih ukrepov razvojne podpore problemskemu območju Maribor s širšo okolico. Osredotoča se na subvencije podjetjem za naložbe in usposabljanje, institucionalno krepitev regije ter pomoč pri pripravi ključnih regijskih projektov na problemskem območju, ki zadevajo gospodarstvo in človeške vire. S programom želimo vplivati predvsem na ohranitev delovnih mest, ustvarjanje novih delovnih mest in spodbujanje konkurenčnosti gospodarstva.

Cilj programa do leta 2018 je ohranitev delovnih mest v obstoječih podjetjih, povečanje zaposlenosti in znižanje stopnje registrirane brezposelnosti na povprečje Podravske regije.

Cilj programa bo dosežen z naslednjimi instrumenti:

Instrument 1: ustvarjanje in ohranitev delovnih mest s spodbujanjem novih vlaganj ali razširitvijo dejavnosti obstoječih podjetij,

Instrument 2: spodbujanje podjetij z mikrokrediti in subvencijo obrestne mere,

Instrument 3: spodbujanje podjetniške dejavnosti in ustvarjanje novih delovnih mest,

Instrument 4: spodbujanje nastajanja in razvoj podjetij,

Instrument 5: promocija gospodarstva in območja Podravske in Koroške regije za privabljanje tujih in domačih vlagateljev.

Preglednica 4: Finančna konstrukcija programa

(v evrih)

Instrument	2014	2015	2016	2017	2018	Skupaj	% programa
Ustvarjanje in ohranitev delovnih mest s spodbujanjem novih naložb ali razširitvijo dejavnosti obstoječih podjetij	2.319.520	2.344.520	2.344.520	2.596.920	2.944.920	12.550.400	39,2
Spodbujanje podjetij z mikrokrediti in subvencijo obrestne mere	2.170.880	2.092.880	2.082.480	2.082.480	2.082.480	10.511.200	32,9
Spodbujanje podjetniške dejavnosti in ustvarjanje novih delovnih mest	830.000	830.000	830.000	577.600	80.000	3.147.600	9,8

Podpora pri poslovanju in razvoju podjetij	1.024.900	1.024.900	1.024.900	1.024.900	1.024.900	5.124.500	16,0
Promocija gospodarstva in območja Podravske in Koroške regije za privabljanje tujih in domačih vlagateljev.	154.700	107.700	118.100	118.100	167.700	666.300	2,1
SKUPAJ	6.500.000	6.400.000	6.400.000	6.400.000	6.300.000	32.000.000	100,0

Stroški izvajanja programa so vključeni pri posameznih instrumentih in se določijo v pogodbah o izvajanju instrumentov med MGRT – DRRETS in izvajalci posameznih instrumentov (kadar jih ne izvaja MGRT). Skupni stroški priprave, izvajanja in spremljanja programa ne smejo preseči treh odstotkov vrednosti programa.

Analizi gospodarske strukture in značilnosti trga dela kažete, da je programsko območje mogoče obravnavati kot celoto. Vsi instrumenti so načeloma primerni za gospodarske subjekte v vseh vključenih občinah. Pri tem pa vendarle ni mogoče mimo dejstva, da tri vključene koroške občine izkazujejo tipično podeželsko strukturo, za katere razvoj so najprimernejši specifični ukrepi razvoja podeželja. Ti so načrtovani v okviru ukrepa 5: spodbude za trajnostni razvoj podeželja v obdobju 2014–2018 v skupni okvirni višini 3 milijone evrov. Predvideno je, da bo ta ukrep izvedlo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje iz sredstev za Program razvoja podeželja 2014–2020 prek dodelitve sredstev lokalnim akcijskim skupinam, ki bodo v naslednjem programskem obdobju pokrivalo problemsko območje v okviru novega mehanizma EU – lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost. Ker je v okviru programa (ukrep 1) mogoče pričakovati manj kandidatur gospodarskih subjektov iz Koroške regije na javnih razpisih, ki bodo izvedeni za celotno programsko območje, je smiselno, da se občinam Podvelka, Radlje ob Dravi in Ribnica na Pohorju nameni relativno višji znesek sredstev, ki je namenjen za celotno območje v okviru ukrepa 5. Glede na doseženi dogovor med občinami (sklep koordinacije županov območja z dne 11. 9. 2013) se občinam Podvelka, Radlje ob Dravi in Ribnica na Pohorju nameni tretjina vseh sredstev ali 1 milijon evrov.

Preglednica 5: Kazalniki merjenja ciljev programa po posameznih instrumentih

Instrument	Kazalnik	Izhodiščna vrednost	Vmesni cilj 2015	Končni cilj 2018
Ustvarjanje in ohranitev delovnih mest s spodbujanjem novih vlaganj ali razširitvijo dejavnosti obstoječih podjetij	Znižanje stopnje brezposelnosti		0,5%	1,5 %
Spodbujanje podjetij z mikrokrediti in subvencijo obrestne mere	Število podeljenih kreditov in subvencij	0	140	288
Spodbujanje podjetniške dejavnosti in ustvarjanje novih delovnih mest	Število udeležencev Število izhodov v podjetništvo (ustanovitev lastnega podjetja ali zaposlitev)	0 0	120 48	220 88
Podpora pri poslovanju in razvoju podjetij	Število obstoječih podjetij s spodbudami Število podprtih novih podjetij	0 0	25 20	60 55
Promocija gospodarstva in območja Podravske in Koroške regije za privabljanje tujih in domačih vlagateljev	Nova delovna mesta kot posledica aktivnosti na instrumentu	0	60	200

3 OPIS INSTRUMENTOV

Na podlagi predstavljene analize problemskega območja, analize prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti ter ugotovljenih prednostnih področij obeh regij v nadaljevanju predstavljamo instrumente programa, s katerimi želimo zmanjšati brezposelnost, povečati zaposlenost in dvigniti konkurenčnost gospodarstva problemskega območja.

Ukrepi se bodo izvajali po shemi državnih pomoči, ki je navedena pri posameznem ukrepu, do izteka njene veljavnosti.

Instrument 1: ustvarjanje in ohranitev delovnih mest s spodbujanjem novih vlaganj ali razširitvijo dejavnosti obstoječih podjetij

Namen instrumenta in cilji:

Na problemskem območju delujejo številna podjetja, ki imajo nizko dodano vrednost, velike težave s financiranjem proizvodnje in ne ustvarjajo dovolj akumulacije za nova vlaganja. Vendar pa so ta podjetja pomembna za območje, saj običajno zaposlujejo precejšnje število delavcev in imajo izdelane razvojne programe ter programe prestrukturiranja, ki vključujejo začetna vlaganja za nove programe ali razširitev dejavnosti. Brez pomoči države se v zaostrenih finančnih razmerah takšna podjetja ne morejo prestrukturirati in bi številna med njimi lahko zašla v težave. Z instrumentom želimo uresničiti naslednje cilje:

- ustvariti nova delovna mesta in povečati zaposlovanje,
- ohraniti delovna mesta,
- zmanjšati razvojni zaostanek,
- spodbujati začetna vlaganja podjetij na območju,
- prestrukturirati gospodarstvo v regiji v smeri dviga neto dodane vrednosti,
- spodbujati razvoj novih proizvodov in tehnologij, storitev ter tehnoloških in netehnoloških inovacij,
- usmerjati vlaganja na degradirana območja in varovana območja narave skladno z omejitvami območja ter zapolniti neizkoriščen prostor v obstoječih poslovnih in gospodarskih conah,
- razvoj socialnega podjetništva.

Upravičenci:

Upravičenci so vse pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo in začetnim vlaganjem na območju, ne glede na njihovo pravno obliko in velikost (v nadaljnjem besedilu: podjetja), razen podjetij v javni lasti. Prednost za podjetja, ki poslujejo po načelih socialnega podjetništva, bo zagotovljena prek meril v okviru javnih razpisov. Upravičene pravne in fizične osebe morajo imeti sedež podjetja ali obrata na problemskem območju vsaj 6 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis in morajo vlagati na problemskem območju.

Način izvajanja instrumenta:

Instrument se bo izvajal z javnimi razpisi po zakonodaji o izvrševanju državnega proračuna. Javni razpisi bodo izvedeni v dveh vsebinskih sklopih:

- **sklop A:** sofinanciranje manjših začetnih vlaganj v višini do 50.000 evrov v podjetjih, kjer je pogoj za pridobitev subvencije odobritev garancije za bančni kredit v okviru regijske garancijske sheme;
- **sklop B:** sofinanciranje večjih začetnih vlaganj in/ali vlaganj v raziskave in razvoj v višini do 500.000 evrov v podjetjih, ki ustvarjajo nova delovna mesta.

Dejavnost, ki se bo izvajala v okviru sklopa A, je:

- dejavnost 1: sofinanciranje začetnih naložb v obliki subvencije za začetno naložbo in/ali subvencije obrestne mere pri bančnih kreditih za začetno naložbo.

Dejavnosti, ki se bosta izvajali v okviru sklopa B, sta:

- dejavnost 1: subvencije za začetne naložbe in/ali
- dejavnost 2: subvencije za raziskave in razvoj.

Sklop A: Sofinanciranje manjših začetnih naložb

Za sofinanciranje manjših začetnih naložb v podjetjih se nepovratna sredstva dodelijo v obliki subvencije za začetno naložbo in/ali subvencije obrestne mere pri bančnih kreditih za začetno naložbo skupaj z garancijo za bančni kredit v okviru regijske garancijske sheme Podravske in Koroške regije, v kateri so angažirana sredstva Javnega sklada RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja. Podjetje, ki pridobi garancijo podravske ali koroške garancijske sheme za bančni kredit, je do porabe razpoložljivih sredstev upravičeno tudi do subvencije obrestne mere za ta kredit in/ali do subvencije za začetno naložbo.

Gre za kombinacijo s šestim ukrepom razvojne podpore – garancije s subvencijo za naložbene kredite v okviru regijske garancijske sheme za Podravsko regijo in v okviru regijske garancijske sheme za Koroško regijo. Najprej bo izvedena dodelitev sredstev namenskega premoženja Javnega sklada RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja za vzpostavitev regijskih garancijskih shem izvajalcema regijskih garancijskih shem, ki bosta:

- za Koroško regijo RRA Koroška in
- za Podravsko regijo MRA.

Sredstva bodo vložena kot dolgoročne vloge v predvideni višini 2.200.000 evrov s pričakovanim multiplikatorjem 4. Regijski garancijski shemi bosta nato izvedli javni razpis za dodelitev garancij za bančne kredite pri čemer pa bo v okviru istega javnega razpisa dana tudi možnost pridobitve nepovratnih sredstev iz programa v obliki subvencije začetnih naložb in/ali subvencije obrestne mere za kredit. Podjetje, ki bo pridobilo garancijo za bančni kredit, bo torej lahko koristilo tudi eno ali obe od navedenih obliki subvencij.

Regijska garancijska shema za Koroško regijo je že vzpostavljena v okviru RRA Koroška, predvidena regijska garancijska shema za Podravsko regijo v okviru MRA pa še ne. Vzpostavljena bo do konca leta 2013 s sodelovanjem in ob tehnični pomoči RRA Koroška. Iz sredstev programa se prek pogodbe o izvajanju programa med MGRT – DRRETS ter RRA Koroška in MRA lahko pokrivajo tudi stroški usposabljanja regionalnih razvojnih agencij za izvajanje instrumenta regijskih garancijskih shem, stroški izvajanja instrumenta in rizik morebitnega unovčenja garancij.

Sklop B: Sofinanciranje večjih začetnih naložb

Za sofinanciranje večjih začetnih naložb v podjetjih, ki ustvarjajo nova delovna mesta se lahko nepovratna sredstva dodelijo kot subvencija za začetno investicijo in/ali za raziskave in razvoj. Javne razpise bo izvajal MGRT – DRRETS v sodelovanju z regionalnima razvojnima agencijama. Regionalni razvojni agenciji bosta izvajali promocijo javnega razpisa na območju, splošno svetovanje prijaviteljem pri pripravi vlog, spremljale rezultate in sodelovale pri izvajanju nadzora nad porabo sredstev po pogodbi z MGRT – DRRETS o izvajanju programa. MGRT – DRRETS bo omogočil regionalnima razvojnima agencijama prek pogodbenih določil, da bosta sproti seznanjeni z izvajanjem projektov v podjetjih na problemskem območju.

Pomoč se dodeli ob zagotovitvi ustreznega zavarovanja.

Podjetja si bodo v svojih projektih prizadevala za:

- povezavo s konkurenčnimi prednostmi Podravske in Koroške regije, ko bodo te opredeljene v regionalnih razvojnih programih za naslednje programsko obdobje 2014–2020,
- izvedbo v poslovnih ali gospodarskih conah, na degradiranih območjih, varovanih območjih narave skladno z omejitvami območja in v opuščeni gospodarskih objektih, ki niso v funkciji,
- naložbe v nakup strojev in opreme ter nematerialne naložbe,
- zaposlitev večjega števila delavcev,
- izboljšanje razvojnega potenciala podjetij in
- pozitiven vpliv na okolje.

Projekti podjetij so lahko večletni. Sredstva, ki so odobrena za tekoče leto, morajo biti porabljeni v tekočem letu.

Pogoji za sofinanciranja začetnih naložb – dejavnost 1 v okviru sklopov A in B:

Upravičenec mora prispevati lastna sredstva v višini najmanj 25 odstotkov upravičenih stroškov, ki ne smejo vsebovati javnih sredstev. Za lastna sredstva se štejejo sredstva upravičenca in pridobljeni krediti po tržnih pogojih.

Naložbeni projekt mora ostati v regiji vsaj pet let po končani naložbi. Če so prejemniki regionalne državne pomoči mala in srednja podjetja, mora projekt ostati v regiji vsaj tri leta po končani naložbi.

Regionalno državno pomoč je mogoče dodeliti samo, če je prosilec zanj vložil vlogo za dodelitev državne pomoči pred začetkom izvajanja projekta. Za začetek izvajanja projekta se šteje trenutek, ko je sklenjena prva obvezujoča zaveza za začetek dejavnosti na projektu. Regionalno državno pomoč velikemu podjetju je mogoče dodeliti samo, če je poleg tega, da projekt izpolnjuje pogoj iz prejšnjega odstavka, prosilec analiziral možnost izvedbe projekta s prejeto regionalno državno pomočjo in brez nje.

Analiza prosilca mora potrditi, da bo upravičenec zaradi prejete regionalne državne pomoči izpolnil eno od naslednjih meril:

- dejansko povečal stvarno velikost projekta ali dejavnosti, ki jih bo izvajal,
- dejansko povečal obseg projekta ali dejavnosti, ki jih bo izvajal, v stvarni ali finančni obliki,
- zaradi prejete regionalne državne pomoči skrajšal dejanski čas, ki ga bo prosilec porabil za dokončanje projekta,
- dejansko povečal finančno vrednost projekta ali dejavnosti, ki jih bo izvajal, ali
- da projekta brez prejete regionalne državne pomoči ne bi bilo mogoče izpeljati.

Nematerialne naložbe se morajo uporabljati izključno v podjetju, ki je prejelo regionalno državno pomoč, obravnavati pa jih je treba kot sredstva, ki se amortizirajo. Kupljena morajo biti od tretje osebe po tržnih pogojih, vključena morajo biti v osnovna sredstva podjetja in morajo vsaj pet let ostati v velikem podjetju in tri leta v malem ali srednjem podjetju, ki je prejelo regionalno državno pomoč.

Zgornja meja intenzivnosti regionalne državne pomoči velja ne glede na to, iz katerih javnih virov (sredstva občinskih proračunov, državnega proračuna ali mednarodnih virov) je pomoč dodeljena in ali je pomoč dodeljena po več shemah hkrati. Regionalna državna pomoč za začetne naložbe in regionalna državna pomoč za ustvarjanje novih delovnih mest, povezanih z začetnimi naložbami, se lahko združita z upoštevanjem meje intenzivnosti. Regionalna državna pomoč za naložbo se ne sme združevati s pomočjo, dodeljeno po pravilu de minimis glede na iste upravičene stroške, če bi s tem presegla mejo intenzivnosti.

Kadar veliko podjetje prejme pomoč v obliki tveganega kapitala in v prvih treh letih po prejemu tveganega kapitala zaprosi za pomoč, znaša najvišja dovoljena stopnja intenzivnosti pomoči lahko do 24 odstotkov upravičenih stroškov naložb ali stroškov ustvarjenih delovnih mest, povezanih z investicijo za velika podjetja, izraženo v bruto ekvivalentu dotacije. Za srednja podjetja se tako določena zgornja meja lahko poveča za 8 odstotnih točk, za mala podjetja pa za 16 odstotnih točk, razen za podjetja, ki poslujejo v sektorju transporta. Za mala in srednja podjetja, ki so prejela pomoč v obliki tveganega kapitala in v prvih treh letih po prejemu tveganega kapitala zaprosijo za pomoč, lahko znaša najvišja dovoljena stopnja intenzivnosti pomoči do 40 odstotkov upravičenih stroškov za svetovalne storitve..

Upravičeni stroški za začetne investicije so:

- investicije v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva. Opredmetena osnovna sredstva zajemajo:
 - stroške za nakup zemljišč,
 - gradnjo in nakup objektov,
 - nakup strojev in opreme.

Neopredmetena osnovna sredstva pomenijo prenos tehnologije z nakupom patentiranih pravic, licenc, znanja in izkušenj ter nepatentiranega tehničnega znanja. Upravičeni stroški nematerialnih naložb lahko znašajo največ do 50 % upravičenih stroškov celotne naložbe.

- bruto plačo in obvezne prispevke za socialno varnost za nove zaposlitve, kadar zaposleni niso bili zaposleni v podjetju ali v povezanih subjektih v zadnjih šestih mesecih.

Neposreden nakup premoženja podjetja, ki je prenehalo poslovati ali bi prenehalo poslovati, če ne bi bilo prodano, se šteje kot začetna naložba, če je podjetje kupil neodvisen kupec. Pri nakupu podjetja se šteje kot začetna naložba strošek nakupa osnovnih sredstev podjetja, če so kupljena od tretje osebe po tržnih pogojih. Nakup delnic ali deleža podjetja se ne šteje kot začetna naložba.

Najvišja dovoljena stopnja državne pomoči lahko znaša do 30 odstotkov upravičenih stroškov naložb ali stroškov ustvarjenih delovnih mest, povezanih z naložbo za velika podjetja, izraženo v bruto ekvivalentu dotacije ne glede na to, iz katerih javnih virov je pomoč dodeljena. Za srednja podjetja se tako določena zgornja meja lahko poveča za 10 odstotnih točk, za mala podjetja pa za 20 odstotnih točk, razen za podjetja, ki poslujejo v sektorju transporta. Mala in srednja podjetja so podjetja, kot jih določa priloga I Uredbe 800/2008/ES.

Stroški nakupa zemljišč lahko znašajo največ 10 % upravičenih stroškov. Stroški, ki so povezani z zakupom sredstev, ki niso zemljišča ali stavbe, se štejejo za upravičene stroške samo pod pogojem, če je zakup izveden v obliki finančnega zakupa in zakupna pogodba vsebuje določbe o obveznem nakupu sredstev po izteku zakupa. Stroški zakupa zemljišč in stavb se štejejo za upravičene stroške, če je zakupna pogodba sklenjena za obdobje najmanj petih let po predvidenem dokončanju naložbe za velika podjetja in najmanj treh let za mala in srednja podjetja. Razen pri prevzemih in MSP morajo biti nabavljena osnovna sredstva nova. Pri prevzemu je treba vrednost osnovnih sredstev, pridobljenih z državno pomočjo, ki je bila dodeljena še pred nakupom, odšteti od vrednosti sredstev, ki so predmet nakupa.

Upravičeni stroški za ustvarjanje delovnih mest, povezanih z izvedbo začetne naložbe, so tudi stroški dela na novo zaposlenih delavcev za največ dve leti, ki lahko zajemajo bruto plačo in obvezne prispevke za socialno varnost. Pogoje je, da na novo zaposlen ne sme biti zaposlen v podjetju v zadnjih šestih mesecih.

Povezanost z izvedbo začetne naložbe pomeni, da se nanašajo na dejavnost, za katero je bila izvedena naložba in so ustvarjena ter zasedena v treh letih po končani naložbi. Upoštevajo se tudi delovna mesta, ustvarjena v treh letih po končani naložbi zaradi povečanja stopnje izkoriščenosti zmogljivosti s pomočjo nove naložbe. Povečanje števila delovnih mest se ugotavlja kot neto povečanje v primerjavi s povprečjem zadnjih dvanajstih mesecev. Nova delovna mesta, odprta na podlagi začetne naložbe, morajo ostati v regiji najmanj pet let, šteto od datuma, ko je bilo delovno mesto prvič zasedeno. Pri malih in srednjih podjetjih se ta doba skrajša na tri leta, šteto od datuma, ko je bilo delovno mesto prvič zasedeno. V podjetjih, ki poslujejo v sektorju transporta, stroški nakupa transportne opreme (premično premoženje) ne spadajo med upravičene stroške. Upoštevajo se tudi vse omejitve uporabe, določene v 5. členu Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči (Uradni list RS št. 72/06, 70/07, 99/08, 17/09 in 8/12).

Upravičeni sektorji:

Do pomoči so upravičeni vsi sektorji razen ribištva, premogovništva, jeklarstva, železarstva in industrije sintetičnih vlaken. Določbe Uredbe ne veljajo za pridelavo kmetijskih pridelkov, naštetih v Prilogi I Pogodbe o ustanovitvi ES, za predelavo in trženje kmetijskih pridelkov in proizvodov pa samo do meje, ki je določena s predpisi, ki urejajo državne pomoči v kmetijstvu. Če se pomoč dodeljuje v podjetju iz sektorja transporta ali ladjedelništva, pa iz določb uredbe izhaja, da je potrebno upoštevati še posebna pravila, ki urejajo dodeljevanje državnih pomoči za navedeni področji.

Do pomoči prav tako niso upravičene dejavnosti predelave in trženja proizvodov, ki posnemajo ali nadomeščajo mleko in mlečne proizvode, kot je določeno v členu 3(2) Uredbe (EGS) št. 1898/87 in dejavnosti, povezane z izvozom v tretje države ali države članice EU, ko je pomoč neposredno povezana na izvožene količine, na vzpostavitev in delovanje distribucijskega omrežja ali na druge tekoče izdatke, povezane z izvezno dejavnostjo. Navedeno je v skladu z določili 1. člena Uredbe Komisije (ES) št. 70/2001 z dne 12. januarja 2001 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES pri pomoči za majhna in srednje velika podjetja. Uredba v 6. členu določa, da se kot majhna in srednje velika podjetja uporablja opredelitev kot jo narekuje Uredba Komisije (ES).

Pogoji za sofinanciranje naložb v raziskave in razvoj - dejavnost 2 v okviru sklopa B:

Pomeni sofinanciranje raziskovalno-razvojne dejavnosti za izvedbo raziskovalno-razvojnih projektov, ki jih bodo podjetja s problemskega območja izvajala v okviru lastne razvojno-raziskovalne dejavnosti in bodo usmerjene v ustvarjanje novih ali izboljšavo že obstoječih proizvodov, materialov, naprav,

sistemov in metod, vključno s fazo oblikovanja izdelkov, priprave prototipov, procesov in storitev, ki s pridobivanjem in uveljavljanjem novih znanj razvijejo nove ali izboljšujejo obstoječe tehnološke značilnosti proizvodov in/ali proizvodnje.

Upravičeni stroški – naložbe v raziskave in razvoj:

- stroški osebja (raziskovalci, tehniki in drugo podporno osebje, zaposleno na razvojno-raziskovalnih dejavnostih projekta),
- stroški uporabe instrumentov, opreme in stavb (npr. merilni instrumenti, preizkuševalni stroji in naprave, informacijsko-telekomunikacijska oprema, programska oprema, prostori) do obsega uporabe pri razvojno-raziskovalnih dejavnostih projekta in za obdobje izvajanja projekta. Če se ti instrumenti in oprema ne uporabljajo samo za raziskovalni projekt v njihovi celotni življenjski dobi, se štejejo za upravičene samo stroški amortizacije v deležu, povezanim z raziskovalnim projektom, izračunani na podlagi dobre računovodske prakse, ki ustrezajo trajanju raziskovalnega projekta. Stroški amortizacije instrumentov, opreme in stavb, ki so financirani iz instrumenta 1 (začetne naložbe) ali so bili že financirani iz drugih javnih sredstev, niso upravičen strošek,
- stroški pogodbenih raziskav, tehnično znanje in patenti, ki so bili kupljeni ali je bilo za njih pridobljeno licenčno dovoljenje od zunanjih virov po tržni ceni, kadar je bila transakcija opravljena med nepovezanimi strankami in ni temeljila na tajnem dogovoru, kot tudi stroški svetovalnih in drugih ustreznih storitev, uporabljenih izključno za raziskovalne dejavnosti in so neposredno povezane z razvojno-raziskovalnimi dejavnostmi projekta (npr. stroški industrijskega oblikovanja so upravičeni, kadar predstavljajo del celovitega razvojnega projekta, redne in rutinske oblikovalske dejavnosti niso upravičene, stroški trženjskih raziskav, potrošniških panelov so upravičeni samo takrat, kadar so ugotovitve ali rezultati teh raziskav uporabljeni pri razvoju produktov/procesov, kar je cilj projekta R in R. Projekti, kjer so predvidene samo tržne raziskave/potrošniški paneli/merjenje potrošniških odzivov na produkte, ki niso sestavni del projekta R in R, niso upravičeni),
- dodatni režijski stroški, nastali neposredno kot posledica raziskovalnega projekta,
- drugi operativni stroški, skupaj s stroški materiala, zalog in podobnih izdelkov, ki so nastali neposredno kot rezultat raziskovalne dejavnosti ali pri razvojno-raziskovalnih dejavnostih projekta.

Raziskovalne stopnje:

V okviru razvojno-raziskovalnih dejavnosti se lahko izvajajo kot industrijske raziskave ali kot eksperimentalni razvoj.

	Intenzivnost sofinanciranja upravičenih stroškov (%)
Industrijske raziskave	50
Eksperimentalni razvoj	25
Bonusi	
a) velikost podjetja	
o za malo podjetje	20
o za srednje podjetje	10
b) za učinkovito sodelovanje najmanj dveh podjetij, ki nobeno ne nosi več kot 70 % vseh upravičenih stroškov	15
c) za sodelovanje med podjetjem in raziskovalno organizacijo, ki nosi vsaj 10 % vseh upravičenih stroškov projekta in lahko objavi rezultate svojega dela raziskave	15
d) za industrijske raziskave, kadar je zagotovljeno široko razširjanje rezultatov	15
Maksimalna intenzivnost sofinanciranja upravičenih stroškov:	mala: do 80 % stroškov srednja: do 75 % stroškov velika: do 65 % stroškov

Spodbujevalni učinek:

Če se sredstva za izvajanje raziskovalno-razvojne dejavnosti dodelijo velikim podjetjem, morajo ta v vlogi na javni razpis s podatki dokazati, da jih bo načrtovana pomoč spodbudila k izvajanju raziskav, ki jih brez pomoči ne bi izvajali. Tak spodbujevalni učinek podjetja dokažejo z merljivimi dejavniki, kot so povečanje vlaganj v raziskovalne dejavnosti, razširitev raziskovalno-razvojne dejavnosti na novo področje, povečanje števila zaposlenih na raziskovalno-razvojni dejavnosti ali povečanje deleža vlaganj v raziskovalno-razvojno dejavnost v celotnih prihodkih podjetja.

Pravilo kumulacije:

Zgornja meja intenzivnosti državne pomoči po shemi, po kateri se bo dodeljevala državna pomoč, velja ne glede na to, iz katerih javnih virov (sredstva občinskih proračunov, državnega proračuna ali mednarodnih virov) je pomoč dodeljena in ali je pomoč dodeljena po več shemah hkrati.

Državna pomoč za začetne naložbe in državna pomoč za ustvarjanje novih delovnih mest, povezanih z začetnimi naložbami, se lahko združita z upoštevanjem meje intenzivnosti. Če so stroški naložbe, ki so upravičeni do državnih pomoči, v celoti ali delno upravičeni tudi do pomoči za druge namene ali po drugih shemah, veljajo za skupni del upravičenih stroškov najugodnejši pogoji iz posameznih shem. Državna pomoč za naložbo se ne sme združevati z državno pomočjo, dodeljeno po pravilu de minimis glede na iste upravičene stroške, če bi se s tem preseгла meja intenzivnosti.

Sheme državnih pomoči:

- Sofinanciranje začetnih naložb se bo izvajalo skladno z regionalno shemo državnih pomoči (št. priglasitve: BE01-1783262-2007 in BE02-1783262-2007) ali z novo shemo, ki bo nadomestila obstoječo.
- Sredstva za raziskave in razvoj se bodo dodeljevala v skladu s shemo programa za spodbujanje tehnološkega razvoja in inovacij 2013 (št. priglasitve BE01-2399245-2012).

Če bosta navedeni shemi državnih pomoči spremenjeni, bodo veljala določila po spremenjenih shemah državnih pomoči.

Tudi, če niso navedeni v programu, se pri dodeljevanju državnih pomoči upoštevajo vsi pogoji dodeljevanja iz navedenih shem,

Instrument 2: Spodbujanje mikro in malih podjetij z mikrokrediti in subvencijo obrestne mere za komercialne kredite

Namen instrumenta in cilji:

Instrument rešuje problem likvidnosti ter povečevanja stroškov financiranja mikro in malih podjetij ter drugih subjektov, ki izvajajo gospodarsko dejavnost na problemskem območju. Namen instrumenta je dejavno poseči na trg dostopa do virov financiranja v segmentu mikro in malih podjetij ter drugih subjektov, ki izvajajo gospodarsko dejavnost za premostitev bančnega krča. Instrument bo prispeval k zagonu mehanizma za ponovno vzpostavitev dodeljevanja kreditov gospodarstvu, hkrati pa predstavlja podlago za oblikovanje mehanizmov za preprečevanje finančne izključenosti predvsem mikro in malih podjetij. Prednost za podjetja, ki poslujejo po načelih socialnega podjetništva, bo zagotovljena preko meril v okviru razpisov.

Upravičene pravne in fizične osebe morajo imeti sedež podjetja ali obrata na problemskem območju vsaj 6 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis in morajo opravljati svojo dejavnost na problemskem območju.

Instrument bo sestavljen iz dveh dejavnosti:

- dejavnost 1: mikrokrediti in
- dejavnost 2: subvencije obrestne mere.

Dejavnost 1: MIKROKREDITI

Opis in način izvajanja aktivnosti:

Instrument se bo izvajal v obdobju 2014–2018 z javnimi razpisi po zakonodaji o izvrševanju državnega proračuna v obliki mikrokreditov. Izvajal ga bo Slovenski podjetniški sklad po pogodbi z MGRT –

DRRETS. Upravičen strošek po pogodbi je poleg sredstev za mikrokredite podjetjem tudi kritje rizikov in stroškov izvajanja instrumenta. Po preteku obdobja izvajanja mikrokreditne sheme se preostanek sredstev in odplačila mikrokreditov vračajo na računa regijskih garancijskih shem za Koroško in Podravsko regijo v razmerju vloženih javnih sredstev v garancijski shemi in se uporabijo za nadgradnjo regijskih garancijskih shem z instrumentom mikrokrediti.

Prejemniki sredstev:

Prejemniki sredstev so mikro in mala podjetja, zadruga, ter nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Za opredelitev mikro in malega podjetja se upoštevajo določila iz Priloge 1 Uredbe Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. 8. 2008. Upoštevati je treba tudi drugi odstavek 6. člena Priloge 1 Uredbe Komisije (ES) št. 800/2008, ki govori o tem, da se za podjetje, ki ima partnerska podjetja ali povezana podjetja, podatki, tudi glede števila zaposlenih, določijo na podlagi računovodskih izkazov in drugih podatkov podjetja ali na podlagi konsolidiranih zaključnih računov podjetja, v katerega je podjetje vključeno za namene konsolidacije, če ti obstajajo. Podatkom se prištejejo podatki za vsako partnersko podjetje.

Na razpis se ne morejo prijaviti podjetja,:

- ki delujejo na področju ribiškega in ribogojkega sektorja, kakor jih zajema Uredba Sveta (ES) št. 104/2000,
- ki delujejo na področju primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov iz seznama v Prilogi I k Pogodbi,
- ki delujejo na področju predelave in trženja kmetijskih proizvodov iz seznama v Prilogi I k Pogodbi v naslednjih primerih:
 - če je znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine zadevnih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg,
 - če je pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce,
- ki delujejo na področju sektorja premogovništva, kakor so opredeljene v Uredbi (ES) št. 1407/2002,
- ki opravljajo glavno dejavnost, razvrščeno v naslednja področja, oddelke, skupine in razrede, skladno z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/2007 in Uradni list RS, št. 17/2008):
 - o *javna podjetja v občinski ali državni lasti,*
- ki so v težavah na podlagi zadnjih objavljenih računovodskih izkazov AJ PES skladno z opredelitvijo 2. člena Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah. Podjetje je v težavah:
 - o *v primeru kapitalskih družb, kadar tekoča izguba skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico osnovnega kapitala in je tekoča izguba v zadnjih dvanajstih mesecih dosegla višino četrtnine osnovnega kapitala,*
 - o *v primeru osebnih družb, kadar tekoča izguba skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico kapitala, ki je prikazan v računovodski evidenci, in je tekoča izguba v zadnjih dvanajstih mesecih dosegla višino četrtnine kapitala, ki je prikazan v računovodskih izkazih,*
 - o *ali je podjetje v postopku prisilne poravnave, stečaja ali likvidacije,*
- ki imajo neporavnane davčne obveznosti do Republike Slovenije,
- ki pridobivajo pomoč po posebnem programu za reševanje in prestrukturiranje,
- ki so navedena na seznamu podjetij na podlagi Sklepa o objavi seznama poslovnih subjektov (Uradni list RS, št. 43/07 in spremembe), s katerimi na podlagi določb Zakona o preprečevanju korupcije (ZPKor; Uradni list RS, št. 02/04) ne smejo poslovati naročniki iz prvega, drugega in tretjega odstavka 28. člena ZPKor,
- ki so v preteklih treh letih (odobritev sredstev 2010–2012) že dobila državno pomoč in niso izpolnila finančnih obveznosti do Slovenskega podjetniškega sklada,
- ki so v tekočem koledarskem letu že pridobila pozitiven sklep o odobritvi mikrokredita.

Sheme državnih pomoči:

Instrument se bo izvajal po shemi de minimis – Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti 2007–2013, št. priglasitve: M002-5715334-2007 (ukrep 4.2. spodbujanje investicijskih vlaganj malih in srednje velikih podjetij z dolžniškimi viri), ali po novi shemi državnih pomoči, ki bo nadomestila obstoječo. Tudi, če niso navedeni v programu, se pri dodeljevanju državnih pomoči upoštevajo vsi pogoji dodeljevanja iz navedene sheme.

Skupni znesek pomoči, dodeljen istemu podjetju – končnemu prejemniku na podlagi pravila de minimis ne sme presegati 200.000 evrov v obdobju treh let od zadnjega prejema takšne pomoči ne glede na obliko ali namen pomoči. Za prvo leto se upošteva leto odobritve pomoči. Omenjeni znesek se zniža na vrednost 100.000 evrov za podjetja, ki delujejo v cestnoprometnem sektorju.

Za izračun pomoči se upošteva višina in ročnost kredita ter razlika med veljavno referenčno obrestno mero za izračun državne pomoči in obrestno mero za kredit, določeno po tem razpisu. Če je obrestna mera za kredit nižja od referenčne obrestne mere, ki se določi skladno s Sporočilom Komisije o spremembi metode določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj (2008/C 14/02), gre za kredit, ki vključuje pomoč de minimis.

V skladu s 5. točko 2. člena Uredbe Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi 87. in 88. člena Pogodbe pri pomoči de minimis se skupaj s pomočjo de minimis v zvezi z istimi upravičenimi stroški ne sme dodeliti še državna pomoč, če bi takšna kumulacija povzročila intenzivnost pomoči, ki presega že določeno intenzivnost za posebne okoliščine vsakega primera v uredbi o skupinskih izjemah ali v odločbi, ki jo je sprejela Komisija.

Upravičeni stroški:

Med upravičene stroške se upoštevajo izdatki za materialne naložbe (nakup opreme, gradnja ali nakup poslovnih prostorov ...), nematerialne naložbe (nakup patentiranih pravic, licenc, znanja in nepatentiranega tehničnega znanja), obratna sredstva (nakup materiala, blaga, denar za financiranje storitev, promocije, plač, davčnih obveznosti, stroškov testiranja ...) ter stroški obresti obstoječih komercialnih kreditov (stroški, ki jih zaračunavajo banke): upoštevajo se nezapadle in zapadle obveznosti do dobaviteljev, vendar zapadle le do ročnosti 60 dni.

Nakup je dovoljeno izvesti le od tretjih oseb po tržnih pogojih. Tretja oseba ne sme biti več kot 25-odstotno povezana (lastniški delež ali glasovalne pravice) s podjetjem, ki je končni upravičenec. Prav tako se nakup ne sme izvesti od oseb v sorodstvenem razmerju z lastnikom podjetja ali od fizične osebe.

Med upravičene stroške ne spada nakup cestnoprometnih sredstev.

Pogoji:

Podjetje, ki kandidira za mikrokredit, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti zagotovljen trg (dokazovanje iz tekočega/mesečnega poslovanja (bilanc in drugih izkazov) in s predložitvijo pogodb s kupci)
- bonitetna ocena podjetja po bonitetnem modelu S.BON AJPES (na podlagi zadnjih objavljenih računovodskih izkazov) mora dosegati oceno od SB1 do vključno SB8 oziroma pod posebnimi pogoji ocenjevanja tudi za boniteto SB9, kar pomeni, da je zmožnost poravnavanja obveznosti vsaj povprečna.

Najnižji znesek kredita znaša 5000 evrov, najvišji pa 25.000 evrov.

Upravičeni stroški niso omejeni, upoštevajo se stroški z DDV. Kredit lahko krije do 100 odstotkov vrednosti upravičenih stroškov.

Obrestna mera za pogodbene obresti se subvencionira za čas od dneva prejetja sklepa do zaključka posla ali naložbe, za katero je najeti kredit pridobljen. Obrestna mera je fiksna, določena v % p.a. (z besedo: odstotki letno). Obrestno obdobje, za katero se obračunava pogodbeno obrestna mera, je mesečno. Stroški odobritve kredita se zaračunajo v višini 0,5 % enkratno ob odobritvi kredita.

Najkrajša ročnost kredita je 12 mesecev, najdaljša pa 60 mesecev. Najdaljši možni moratorij na odplačilo glavnice je 6 mesecev. Začetek moratorija se začne z zapadlostjo roka za črpanje kredita. Način odplačevanja kredita je mesečni, obročni.

Zavarovanje kredita: 2 menici podjetja in osebno poroštvo vsaj enega lastnika podjetja.

Dejavnost 2: SUBVENCIJA OBRESTNE MERE

Opis in način izvajanja:

Instrument je namenjen subvencioniranju obrestne mere za obstoječe in/ali nove komercialne kredite ciljnih skupin. Subvencija predstavlja do 50 % skupne obrestne mere za kredite, ki v času izvajanja programa še niso zapadli. Ciljne skupine bodo subvencijo obrestne mere lahko koristile za obdobje od 1.1.2013 do konca programskega obdobja oziroma do porabe sredstev na instrumentu. Upravičenci, ki bodo oddali vlogo na javni razpis, bodo prejeli subvencijo, izračunano v višini do 50 % skupne obrestne mere najetega kredita. Najnižji znesek subvencije je 2000 evrov. Za subvencijo obrestne mere lahko podjetje pridobi največ 200.000 evrov oziroma sredstva do zgornje meje po pravilu »de minimis«.

Dejavnost 2 se bo izvajala z javnimi razpisi. Izvajali jih bosta RRA Koroška in MRA po pogodbi z MGRT – DRRETS kot nadgradnjo regijske garancijske sheme.

Prejemniki sredstev:

Prejemniki sredstev so mikro, mala in srednje velike gospodarske družbe, samostojni podjetniki, zadruga, nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Za opredelitev mikro in malega podjetja se upoštevajo določila iz Priloge 1 Uredbe Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. 8. 2008. Upoštevati je treba tudi drugi odstavek 6. člena Priloge 1 Uredbe Komisije (ES) št. 800/2008, ki govori o tem, da se za podjetje, ki ima partnerska podjetja ali povezana podjetja, podatki, tudi glede števila zaposlenih, določijo na podlagi računovodskih izkazov in drugih podatkov podjetja ali na podlagi konsolidiranih zaključnih računov podjetja, v katerega je podjetje vključeno zaradi konsolidacije, če ti obstajajo. Podatkom se prištejejo podatki za vsako partnersko podjetje.

Na razpis se ne morejo prijaviti podjetja,:

- ki delujejo na področju ribiškega in ribogojkega sektorja, kakor jih zajema Uredba Sveta (ES) št. 104/2000,
- ki delujejo na področju primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov iz seznama v Prilogi I k Pogodbi,
- ki delujejo na področju predelave in trženja kmetijskih proizvodov iz seznama v Prilogi I k Pogodbi v naslednjih primerih,
- če je znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine zadevnih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg,
- če je pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce,
- ki delujejo na področju sektorja premogovništva, kakor so opredeljene v Uredbi (ES) št. 1407/2002,
- ki opravljajo glavno dejavnost, razvrščeno v naslednja področja, oddelke, skupine in razrede, skladno z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/2007 in Uradni list RS, št. 17/2008):
 - o *javna podjetja v občinski ali državni lasti,*
- ki so v težavah na podlagi zadnjih objavljenih računovodskih izkazov AJ PES skladno z opredelitvijo 2. člena Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah. Podjetje je v težavah:
 - o *v primeru kapitalskih družb, kadar tekoča izguba skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico osnovnega kapitala in je tekoča izguba v zadnjih dvanajstih mesecih dosegla višino četrte osnovnega kapitala,*
 - o *v primeru osebnih družb, kadar tekoča izguba skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico kapitala, ki je prikazan v računovodski evidenci, in je tekoča izguba v zadnjih dvanajstih mesecih dosegla višino četrte kapitala, ki je prikazan v računovodskih izkazih,*
 - o *ali je podjetje v postopku prisilne poravnave, stečaja ali likvidacije,*
- ki imajo neporavnane davčne obveznosti do Republike Slovenije,
- ki pridobivajo pomoč po posebnem programu za reševanje in prestrukturiranje,
- ki so navedena na seznamu podjetij na podlagi Sklepa o objavi seznama poslovnih subjektov, (Uradni list RS, št. 43/07 in spremembe), s katerimi na podlagi določb Zakona o preprečevanju korupcije (ZPKor; Uradni list RS, št. 02/04) ne smejo poslovati naročniki iz prvega, drugega in tretjega odstavka 28. člena ZPKor.

Sheme državnih pomoči:

Instrument se bo izvajal po shemi državne pomoči Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007–2013, de minimis (št. priglasitve M002-5715334-2007/I – ukrep 4.2. spodbujanje investicijskih vlaganj malih in srednje velikih podjetij z dolžniškimi viri) oziroma po novi shemi, ki bo nadomestila obstoječo. Tudi, če niso navedeni v programu, se pri dodeljevanju državnih pomoči upoštevajo vsi pogoji dodeljevanja iz navedene sheme,

Skupni znesek pomoči, dodeljen istemu podjetju končnemu prejemniku na podlagi pravila de minimis, ne sme presegati 200.000 evrov v obdobju treh let od zadnjega prejema takšne pomoči ne glede na obliko ali namen pomoči. Za prvo leto se upošteva leto odobritve pomoči. Omenjeni znesek se zniža na 100.000 evrov za podjetja, ki delujejo v cestnoprometnem sektorju.

Za izračun pomoči se upošteva višina in ročnost kredita ter razlika med veljavno referenčno obrestno mero za izračun državne pomoči in obrestno mero za kredit, določeno po tem razpisu. Če je obrestna mera za kredit nižja od referenčne obrestne mere, ki se določi skladno s Sporočilom Komisije o spremembi metode določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj (2008/C 14/02), gre za kredit, ki vključuje pomoč de minimis.

V skladu s 5. točko 2. člena Uredbe Komisije (ES) št. 1998/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi 87. in 88. člena Pogodbe pri pomoči de minimis se skupaj s pomočjo de minimis v zvezi z istimi upravičenimi stroški ne sme dodeliti še državna pomoč, če bi takšna kumulacija povzročila intenzivnost pomoči, ki presega že določeno intenzivnost za posebne okoliščine vsakega primera v uredbi o skupinskih izjemah ali v odločbi, ki jo je sprejela Komisija.

Instrument 3: Spodbujanje podjetniške dejavnosti in ustvarjanje novih delovnih mest

Namen instrumenta in cilji:

Na problemskem območju se povečuje število brezposelnih in tudi raven podjetniške aktivnosti je zelo nizka, zato je namen instrumenta spodbujanje podjetniške kulture in aktiviranje podjetniške dejavnosti med celotnim prebivalstvom (mladi, brezposelni, starejši, zaposleni, podjetja itd.) s povezovanjem vseh akterjev podpornega okolja na problemskem območju. Pri tem je treba upoštevati posebnost problemskega območja zaradi bližine razvitega podpornega okolja za nastanek novih podjetij v sosednji Avstriji.

Cilji instrumenta so ustvarjanje novih delovnih mest (nova podjetja, aktiviranje podjetniškega potenciala, razvoj socialnega podjetništva in krepitev regijske razvojne mreže). V Koroški in Podravski regiji bosta pred pričetkom izvajanja tega instrumenta oblikovani regijski razvojni mreži po Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja in Pravilniku o regionalnih razvojnih agencijah (Uradni list RS št. 3/13). Regijsko razvojno mrežo oblikuje in vodi regionalna razvojna agencija, potrdi pa jo razvojni svet regije na podlagi sporazuma o sodelovanju s katerim se določita sestava in način delovanja vključenih institucij.

Izvedba instrumenta:

Instrument se bo izvajal v dveh sklopih:

- sklop 1: aktiviranje prebivalstva in revitalizacija podjetniškega okolja,
- sklop 2: Podjetno v svet podjetništva za brezposelne in razvoj ter izvedba programov za druge ciljne skupine.

Izvajali ga bosta pristojni regionalni razvojni agenciji v okviru aktivnosti regijske razvojne mreže.

Sklop 1: Aktiviranje prebivalstva in revitalizacija podjetniškega okolja

Namen:

Namen sklopa 1 je aktivirati podjetniški potencial med prebivalstvom (z informiranjem, mreženjem, animiranjem, motiviranjem) in omogočiti prebivalcem na problemskem območju vključevanje v podjetniške procese. Cilj sklopa 1 je pritegniti vse ciljne skupine v podjetništvo in identificirati posameznike/skupine s podjetniško idejo (za prehod v sklop 2). Gre za tako imenovan »coworking

prostor«, kjer lahko udeleženci aktivno participirajo, dosegajo interdisciplinarnost nad ozko specializacijo, se usmerjajo na proces in rezultat, razvijajo svoje potencial, gradijo zaupanje in skupno delo.

Aktivnosti, ki potekajo v okviru coworking prostora so:

- razvoj lastne podjetniške/umetniške/znanstvene ideje posamezne fizične osebe,
- sodelovanje pri razvoju skupnih idej in
- izvedbe skupnih aktivnosti: razstave, debatni klub in podobne skupinske aktivnosti.

Ciljna skupina:

Ciljna skupina so vsi prebivalci problemskega območja.

Upravičeni stroški:

Upravičeni so stroški za promocijo, informiranje, animiranje, privabljanje, mreženje in organizacijo dogodkov, stroški izvedbe programa v okviru »co-working prostora«, stroški zaposlenih v okviru coworking prostora (koordinatorji, ki so na voljo članom), članarina v mednarodni mreži coworking prostorov ter tekoči obratovalni stroški coworking prostora (elektrika, voda, pisarniški material, vzdrževanje IKT opreme ipd.).

Stroški bodo izplačani v višini dejanske realizacije na podlagi letnega programa in poročil po pogodbi o izvajanju programa med regionalnima razvojnima agencijama in MGRT – DRRETS.

Izvedba:

Sklop 1 bosta izvedli pristojni regionalni razvojni agenciji v sodelovanju z institucijami v okviru regijske razvojne mreže po pogodbi z MGRT – DRRETS iz instrumenta 5.

Predvidene aktivnosti so:

- vzpostavitev in podpora delovanju »coworking prostora« v Mariboru (prostore in opremo zagotovi Mestna občina Maribor iz drugih virov) in Dravogradu (obstoječi Mrežni podjetniški inkubator),
- nabor in izbor potencialnih sodelavcev in izvajalcev programov in aktivnosti »coworking prostora«, ki se prvenstveno zajemajo iz regijske razvojne mreže,
- mentoriranje pri upravljanju in vodenju procesov članov »coworking prostora«, vključno z animiranjem potencialnih članov »coworking prostora«,
- promocija v javnosti,
- informiranje in obveščanje javnosti.

Shema državnih pomoči:

Predvidene dejavnosti ne predstavljajo državne pomoči.

Sklop 2: Podjetno v svet podjetništva

Namen in cilji:

Analiza problemskega območja kaže, da je največ brezposelnih s IV. in V. stopnjo izobrazbe in da se nevarno povečuje delež brezposelnih, starih nad 45 let, ki jih obstoječa operacija Podjetno v svet podjetništva (odločba OP RČV/1/2/10-0-MDDSZ o dodelitvi sredstev za projekt Podjetno v svet podjetništva 2013 z dne 22. 10. 2012) ne zajema. Ti dve ranljivi skupini praviloma razpolagata z bogatimi praktičnimi izkušnjami in znanjem, ne pa tudi z znanjem s področja podjetništva. Pri mlajših brezposelnih je stanje drugačno: praviloma razpolagajo z veliko teoretičnega znanja, nimajo pa izkušenj. Ker podjetništvo pomeni »tekmovanje« na odprtem trgu, je smiselno, da se program izvede za vse starostne in izobrazbene skupine. Ključno merilo odločanja o tem, kdo naj se udeleži usposabljanja za podjetništvo, je torej podjetna ideja z največjim potencialom za uresničitev.

Ker je prestrukturiranje gospodarstva v regiji potekalo prepočasi, gospodarska kriza pa razmere še zaostruje in brezposelnost raste, vidimo kot eno od pomembnih priložnosti v razvoju podjetništva spodbujanje podjetniške pobude in nastanek novih podjetij ter samozaposlitve, kar bo zmanjšalo brezposelnost, odprlo dodatna delovna mesta in dolgoročno pripomoglo k prestrukturiranju gospodarstva. Bistvo programa je spodbujanje podjetništva in odpiranje novih delovnih mest v podjetništvu z ustreznim usposabljanjem, motiviranjem in mentorstvom. Ukrep je namenjen fizičnim osebam.

Cilji so:

- nova delovna mesta in zaposlovanje,
- zagon novih inovativnih podjetij,
- aktiviranje podjetniškega potenciala problemskega območja in
- zmanjšanje razvojnega zaostanka.

Specifični cilji so:

- dvig usposobljenosti ciljne skupine za vstop na prosti trg;
- dvig kompetenc ciljne skupine in s tem izboljšanje njihove prilagodljivosti spreminjajočim se razmeram na trgu;
- promoviranje podjetništva med vsem generacijami.

Način izvajanja instrumenta in izbira izvajalca:

Gre za nadaljevanje že obstoječih programov, kjer je osrednja pozornost namenjena usposabljanju za podjetništvo in razvoju podjetništva, ki ga bosta izvajali in koordinirali MRA in RRA Koroška. V izvajanje bodo vključeni tudi zunanji izvajalci, mentorji, izkušeni podjetniki in drugi, ki bodo udeležencem posredovali svoja znanja in izkušnje s strokovnega in podjetniškega vidika. Namen je pomagati udeležencem pri razvoju in uresničitvi njihovih poslovnih idej.

Izvedba in udeleženci:

Regionalni razvojni agenciji bosta objavili javni poziv za nabor potencialnih podjetij. Strokovna komisija bo ocenila vse vloge in izbrala najprimernejše kandidate za vstop v program (skupaj 220 udeležencev v programu). Izbrani kandidati bodo v času usposabljanja in razvijanja lastne ideje zaposleni na razvojnih agencijah, kjer bodo s pomočjo notranjih in zunanjih mentorjev ter zunanjih strokovnjakov pridobili ustrezne veščine za ustanovitev in vodenje lastnega podjetja ali samozaposlitev. Ocenjujemo, da bo minimalno 60% udeležencev po zaključku programa ustanovilo lastno podjetje oziroma se zaposlilo. MRA in RRA Koroška bosta zagotavljala ustrezno usposobljeno osebje (mentorje in strokovno-tehnično osebje), ki bo na razpolago skupini in odgovorno za nemoten potek programa. Strokovno osebje obeh regionalnih razvojnih agencij si je že s preteklimi podobnimi programi pridobilo precej izkušenj. V program bodo vključeni zunanji izvajalci (strokovnjaki), izkušeni podjetniki in mentorji, ki bodo udeležencem posredovali svoje znanje in izkušnje s strokovnega in podjetniškega vidika. Njihov namen je udeležencem pomagati, jih podpirati, motivirati, usmerjati in svetovati pri razpoznavanju, razvoju in uresničitvi njihovih poslovnih idej. Program temelji na modelu mentorstva in dodatnega usposabljanja, prilagojenega skupinam in posameznikom, ki bodo razvijali svoje poslovne ideje in pripravljali vse potrebno za ustanovitev podjetij. V času vključitve bodo udeleženci razvijali svoje podjetniške ideje ob strokovnem vodstvu (mentorstvu) oseb z izkušnjami v podjetništvu in gospodarstvu. Udeleženci bodo lahko svoje ideje razvijali individualno ali v skupinah. Na podlagi izkušenj je bilo ugotovljeno, da so se osebe, ki so bile vključene v program, lažje samozaposlile in da so tudi sicer lažje zaposljive, saj pridobijo v programu nova znanja, izkušnje, motivacijo. Pri izvajanju sklopa 2, se bo krepila razvojna mreža, ki bo aktivno sodelovala pri izvedbi programa mentoriranja in usposabljanja udeležencev programa.

Udeleženci so osebe s stalnim bivališčem v občinah problemskega območja Maribor z okolico, vpisane v evidenco brezposelnih oseb, ne glede na starost in stopnjo izobrazbe, s poslovno idejo in izkazanim interesom za razvoj in uresničenje poslovne ideje ali idej, s katerimi bodo kandidirale na razpisu. Ciljna skupina se med trajanjem projekta ne bo prekrivala s ciljno skupino, ki je bila odobrena z odločbo OP RČV/1/2/10-0-MDDSZ o dodelitvi sredstev za projekt Podjetno v svet podjetništva 2013 z dne 22. 10. 2012. Nasprotno, izkoriščene bodo sinergije med obema podobnima programa in ustrezno znižani stroški izvajanja. Natančnejši vstopni pogoji bodo določeni v javnem pozivu posebej za podravske in posebej za koroški del. Izborni postopek bo vodila posebej imenovana strokovna komisija, sestavljena iz predstavnikov regionalne razvojne mreže, ki jih bodo imenoval regionalne razvojne agencije. Izbrani udeleženci bodo za štirimesečno obdobje zaposleni v regionalni razvojni agenciji. Za to obdobje jim pripada plača v višini minimalne plače in vsa nadomestila v skladu z veljavno delovnopravno zakonodajo. Vključitev prve skupine se pričakuje januarja 2014, izborni postopki vključitve pa bodo potekali že pred tem. Skupno naj bi bilo v program do konca leta 2018 vključenih tristo oseb za obdobje štirih mesecev, po šestdeset udeležencev na leto (tri skupine po deset udeležencev na vsaki od lokacij – na vsaki lokaciji je deset udeležencev).

Instrument se bo v sodelovanju z podjetniško podporno mrežo regije razvijal in ciljna skupina bodo, poleg brezposelnih, tudi drugi posamezniki in skupine (npr. študenti), ki razvijajo podjetniško idejo.

Lokacija izvajanja bo pretežno na MRA za podravske občine problemskega območja in v prostorih podjetniškega inkubatorja v Radljah ob Dravi za 3 občine iz Koroške regije.

Projekt Podjetno v svet podjetništva predstavlja celovit projekt za usposabljanje za ustanovitev podjetja ali zaposlitev pri drugem delodajalcu. Projekt je bil razvit v Regionalnem centru za razvoj in predstavlja inovativen pristop, kako omogočati razvoj in pridobitev motivacije, dodatnih podjetniških in zaposlitvenih veščin ter znanj s pomočjo mentorjev, prenosa dobrih praks, medsebojnega sodelovanja in komuniciranja ter iskanja skupnih podjetniških priložnosti. Delovno razmerje je za določen čas (delo na projektu in ni povezano s siceršnjim poslovanjem regionalne razvojne agencije). Če udeleženec med izvajanjem programa ustanovi podjetje in se v njem zaposli, ni več upravičen do vključitve v program Podjetno v svet podjetništva, torej do prejemanja sredstev za vključitev, njegova zaposlitev pa se šteje kot izhod iz programa.

V projektu sodelujoči udeleženci ustanovijo tudi klub Podjetno v svet podjetništva, komunicirajo prek facebooka, udeleženci vsake skupine se srečajo vsaj na eni konferenci, kjer predstavijo svoje ideje in izkoristijo možnost dopolnjevanja svojih idej, oblikovanja svoje ponudbe ali drugih oblik sodelovanja. Klub bo za vsako skupino pridobil nove dejavne člane in nova dodana vrednost projekta je tudi v mreženju ter nadgradnji prvotnih podjetniških podjetij, ki lahko prerastejo v dolgoročno sodelovanje, dopolnjevanje ponudbe in tako omogočajo boljše poslovanje bodočih podjetij.

Upravičeni stroški:

Upravičeni stroški bodo standardni strošek na enoto na udeleženca, ki bo izračunan ob pripravi pogodbe o izvajanju programa med regionalnima razvojnima agencijama in MGRT – DREETS na podlagi opredeljenega postopka in standardov izvajanja instrumenta ter bo priloga tej pogodbi. Izhajal bo iz elementov izračuna stroška na enoto v okviru projekta Podjetno v svet podjetništva 2013, ki ga sofinancirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropski socialni sklad.

Strošek na enoto za udeleženca zajema:

- strošek dela notranjih in zunanjih mentorjev,
- strošek dela udeležencev,
- potne stroške mentorjev in udeležencev,
- materialne stroške,
- amortizacijo oziroma najem opreme in nepremičnin ter
- strošek zunanjih izvajalcev usposabljanj.

Utemeljitev izbora izvajalca:

Skladno s 6. odstavkom 25. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12) instrumente programa spodbujanja konkurenčnosti lahko izvajajo tudi regionalne razvojne agencije.

Shema državnih pomoči:

Ministrstvu za finance bo priglášena ustrezna shema državnih pomoči, ukrep pa se ne bo izvajal do potrditve sheme s strani Ministrstva za finance.

Instrument: 4: Podpora pri poslovanju in razvoju podjetij

Namen instrumenta:

Namen instrumenta je podpora podjetjem pri izboljšanju poslovanja in realizaciji razvojnih potencialov z namenom zniževanja stopnje umrljivosti v začetnem obdobju poslovanja ter izboljšanju lastne konkurenčnosti na domačih oz tujih trgih.

Instrument 4 je tako tudi logičen nadaljnji korak od podpore instrumenta 3, kjer se ciljne skupine, ki so realizirale svojo podjetniško idejo, tako lahko vključijo v nadaljnjo podporo v instrument 4.

Glavni ugotovljeni problemi podjetij in način njihovega reševanja:

- reševanje konkretne razvojne problematike in specifičnih problemov poslovanja (vzpostavljanje novih poslovnih povezav, vstop na trg, pridobivanje finančnih virov), izboljšanje poslovanja start-up podjetij,
- stalno izboljševanje poslovnih procesov v podjetjih in optimizacija poslovanja zaradi zniževanja lastnih stroškov na vseh procesih in ravneh poslovanja, preverjanje poslovnih modelov, ki morajo biti trajnostno naravnani ter doseganje poslovne odličnosti,
- razvoj novih produktov in s tem povezane dejavnosti in razvojni procesi (znanje, oprema),
- reševanje razvojnih izzivov pri razvoju in trženju novih produktov,
- sklepanje poslov na tujih trgih in s tem povezani izzivi (preverjanje potenciala na tujih trgih, iskanje tržnih priložnosti, vstop na tuji trg in sklepanje poslov, povezovanje in partnerski vstopi na tuje trge (dejavnosti, znanja, sposobnosti),

Prijavljen projekt mora prispevati k rešitvi ugotovljenega problema, k uresničitvi razvojne priložnosti v podjetju in mora izražati okrepljeno znanje vodstva podjetja na specifičnem področju (npr. krizni menedžment). Kakovost izvedbe projekta se mora po zaključku projekta izraziti v poslovnih rezultatih podjetja (povečana prodaja na tujem trgu, povečana dodana vrednost v podjetju, prijava na razpis EU, razvit nov ali izboljšan produkt, znižani stroški, vzpostavljen/izboljšan proizvodni proces, podjetje, povezano z drugimi subjektom, delujoče socialno podjetje ipd.). Projekt je zaključena celota – rešitev problema podjetja, ki lahko vključuje tudi manjše naložbe (materialne ali nematerialne), povezane z realizacijo predmeta svetovanja ali raziskovanja.

Način izvajanja instrumenta:

Instrument bosta izvajali regionalni razvojni agenciji MRA in RRA Koroška. Javni razpisi bodo objavljeni za celotno problemsko območje. Dejavnost bo vodila MRA, RRA Koroška pa bo sodelovala pri pripravi razpisne dokumentacije, zbiranju prijav za svoje območje ter sodelovala v komisiji za izbor. Naloge, ki bodo izvedene: objava javnega razpisa, imenovanje članov ocenjevalne komisije, sprejem vlog, ocenjevanje vlog, priprava in izdaja sklepov o dodelitvi sredstev, sklenitev pogodbe, spremljanje izvedbe, pregled poročil in zahtevkov, priprava zahtevkov za izplačilo iz proračuna MGRT na račun regionalnih razvojnih agencij, kontrola na kraju samem, vnos v informacijski sistem, spremljanje izplačil, informiranje in obveščanje, priprava letnih poročil.

Glavna ciljna instrumenta sta:

1. start up podjetja,
2. delujoča podjetja s potencialom za rast.

Pomoč se dodeli za ciljno skupino start up podjetij v višini do 50.000 evrov v dveh letih in za ciljno skupino delujočih podjetij s potencialom za rast v višini 5.000–25.000 evrov za upravičene stroške. Spodbujeno bo tudi povezovanje novoustanovljenih podjetij in podjetij s potencialom za rast v mreže, grozde oz. druge oblike povezovanja, z namenom skupnega investiranja v človeške vire, opremo, marketinške aktivnosti, razvojne produkte, raziskave in razvoj, ipd. v višini od 25.000 – 50.000 evrov.

Prednost za podjetja, ki poslujejo po načelih socialnega podjetništva, bo zagotovljena prek meril v okviru javnih razpisov.

Prejemniki sredstev:

Prejemniki sredstev so subjekti, ki opravljajo gospodarsko dejavnost (gospodarske družbe, samostojni podjetniki, zadruga, nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetijah) (v nadaljnjem besedilu: podjetja), ki izpolnjujejo naslednje splošne pogoje za kandidiranje:

- ima sedež podjetja ali obrata na problemskem območju vsaj 6 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis.
- niso javno podjetje,
- po velikosti spada podjetje med mikro, malo ali srednje podjetje. Za opredelitev velikosti podjetja se upoštevajo določila iz Priloge I² Uredbe Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgom z uporabo 87. in 88. člena Pogodbe (Uredba o splošnih skupinskih izjemah),

² Dokument je objavljen na povezavi:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:214:0003:0047:sl:PDF>.

- podjetje ni v težavah v skladu s Smernicami Skupnosti o državnih pomočeh za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL C 244 z dne 1. 10. 2004, str. 2) in Zakonom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (ZPRPGDT – UPB2) (Uradni list RS, št. 44/2007). Mala in srednja podjetja, ki delujejo manj kot tri leta od registracije, se ne štejejo kot podjetja v težavah v smislu Smernic Skupnosti o državnih pomočeh za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, razen če izpolnjujejo merila za stečajni postopek po predpisih, ki urejajo finančno poslovanje podjetij. Podjetje je v težavah:
 - v primeru kapitalističnih družb, kadar tekoča izguba skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico osnovnega kapitala in je tekoča izguba v zadnjih dvanajstih mesecih dosegla višino četrte osnovnega kapitala,
 - v primeru osebnih družb, kadar tekoča izguba skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let doseže polovico kapitala, ki je prikazan v računovodski evidenci, in je tekoča izguba v zadnjih dvanajstih mesecih dosegla višino četrte kapitala, ki je prikazan v računovodskih izkazih,
 - če je v postopku prisilne poravnave, stečaja ali likvidacije,
 - podjetje ima poravnane davčne obveznosti do Republike Slovenije,
 - podjetje ne pridobiva pomoči po posebnem programu za reševanje in prestrukturiranje,
- podjetje ni navedeno v evidenci poslovnih subjektov iz 35. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK; Uradni list RS, št. 45/2010).

Pomoč de minimis se lahko dodeli podjetjem v vseh sektorjih, razen:

- podjetjem, ki delujejo na področju ribiškega in ribogojkega sektorja, kakor jih zajema Uredba Sveta (ES) št. 104/2000,
- podjetjem, ki delujejo na področju primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov iz seznama v Prilogi I k Pogodbi,
- podjetjem, ki delujejo na področju predelave in trženja kmetijskih proizvodov iz seznama v Prilogi I k Pogodbi v naslednjih primerih:
 - če je znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine zadevnih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih zadevna podjetja dajo na trg,
 - če je pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce,
- podjetjem, ki delujejo na področju sektorja premogovništva, kakor so opredeljene v Uredbi (ES) št. 1407/2002.

Shema državnih pomoči:

Instrument se bo izvajal po shemi de minimis – Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti 2007–2013, št. prigrasitve: M002-5715334-2007 (ukrepi 1.3.1. – vavčersko svetovanje, ukrep 3.3.4 – zagonska sredstva za novo nastala inovativna podjetja in ukrep 3.3.5 – izjemne spodbude za mlada inovativna podjetja), ali po novi shemi, ki bo nadomestila obstoječo. Tudi, če niso navedeni v programu, se pri dodeljevanju državnih pomoči upoštevajo vsi pogoji dodeljevanja iz navedene sheme,

Kadar podjetje prejme pomoč v obliki tveganega kapitala in v prvih treh letih po prejemu tveganega kapitala zaprosi za pomoč po tem javnem razpisu, se dovoljena intenzivnost zniža za 20 %. Zmanjšanje ne presega skupnega zneska prejetega rizičnega kapitala.

Upoštevati je treba pravilo kumulacije pomoči, kar pomeni, da skupna višina vseh prejetih razvojnih spodbud posameznega podjetja iz vseh javnih virov, vključno s pomočjo po pravilu de minimis, za iste upravičene stroške ne sme preseči dovoljene skupne višine pomoči.

Upravičeni stroški:

- stroški materialnih naložb (nakup opreme itd.) in nematerialnih (nakup patentiranih pravic, licenc, znanja, nepatentiranega tehničnega znanja),
- obratni stroški (nakup materiala in blaga, stroški promocije, tržnih raziskav, svetovalnih storitev mentorjev/svetovalcev, stroški dela zaposlenih, povezanih z izvedbo projekta, pomoč pri kandidaturi na razpise EU itd.).

Instrument 5: Promocija gospodarstva in območja Podravske in Koroške regije za privabljanje tujih in domačih vlagateljev

Cilji instrumenta:

- vzpostavitev sistema privabljanja vlagateljev na območje in uvrstitev območja na »zemljevid vlagateljev«. V sodelovanju s SPIRIT bomo predstavili ponudbo komunalno urejenih zemljišč in poslovnih površin za aktiviranje podjetniškega potenciala, nastajanje novih podjetij in rast obstoječih. V projekt bodo vključene vse občine in ponudba območja bo del ponudbe regij, saj je smotno, da se obseg in ponudba poslovnih površin izvaja kot regijski projekt s celovito in povezano ponudbo vključno s storitvami in morebitno specializacijo. Ta cilj podpirata tudi tretji in četrti ukrep razvojne podpore Mariboru s širšo okolico – davčne olajšave za zaposlovanje in davčne olajšave za vlaganje. Dejavnosti bodo vključevale tako imenovano »označevanje« regij. Med drugim bodo izbrane »ciljne regije« in ciljni sektorji, kamor bi podjetja z območja Maribora s širšo okolico usmerjala svoje delovanje. Hkrati bodo izbrana tudi »ciljna podjetja« v izbranih »ciljnih regijah«, ki bi bila primerna, da vlagajo na problemskem območju,
- promocija gospodarstva in območja Podravske in Koroške regije za privabljanje tujih in domačih vlagateljev in pospeševanje internacionalizacije poslovanja podjetij,

Vsebina instrumenta:

Promocijo gospodarstva in območja za privabljanje tujih in domačih vlagateljev bosta izvajali regionalni razvojni agenciji na problemskem območju v koordinaciji s SPIRIT in partnerji, tj. z občinami problemskega območja in partnerji regijskih razvojnih mrež, ki delujejo na problemskem območju.

Izvajalca bosta:

- jasno določila vse postopke, ki so za vlagatelje pomembni in potrebni (v sodelovanju z MOM, SPIRIT, Zavodom za zaposlovanje ...) pri vstopu na območje problemskega območja in vzpostavila točko, na kateri bodo potencialni vlagatelji lahko dobili vse potrebne informacije in podporo;
- pripravila strategijo privabljanja vlagateljev na problemsko območje (vrsta tehnologije, dodana vrednost, strateška prednost problemskega območja, način odpravljanja ovir za privabljanje vlagateljev);
- razširila in ažurirala obstoječo zbirko podatkov o prostih stavbnih zemljiščih, prostih poslovnih in proizvodnih prostorih ter izvedla promocijo omenjene zbirke podatkov;
- izvedla tržno analizo in pripravila akcijski načrt;
- razvila celovite produkte, ki se ponudijo potencialnemu vlagatelju;
- spremljala zakonodajo in ponudila vlagatelju informacije o administrativnih postopkih ter nudila asistenco;
- izvedla dejavnosti za privabljanje vlagateljev;
- tržila »problemsko območje« na pomembnih mednarodnih dogodkih, pomembnih za privabljanje vlagateljev;
- zagotovila prisotnost v mednarodnih medijih;
- pomagala konkretnim vlagateljem in jih spremljala do uresničitve ciljev in novih zaposlitev;
- odkrivala administrativne ovire v procesu privabljanja vlagateljev in pripravljala podlage za njihovo odpravo;
- spremljala spodbude »konkurenčnih območij«.

Stroški, povezani z izvedbo dejavnosti 1 so okvirno ocenjeni na 788.500 evrov. Izplačani bodo v višini dejanske realizacije na podlagi letnega programa in poročil po pogodbi o izvajanju programa med regionalnima razvojnima agencijama in MGRT – DRRETS.

Predvidene aktivnosti MRA:

- vzpostavitev pisarne za promocijo gospodarstva in privabljanje tujih in domačih vlagateljev,
- priprava strategije privabljanja vlagateljev v problemsko območje,

dopolnjevanje in razvoj baze podatkov o prostih stavbnih zemljiščih, prostih poslovnih prostorih, proizvodnih prostorih in promocija le-teh (SPIRIT Slovenija ima na spletni strani

www.investslovenia.org/locations pregled industrijskih con za celo Slovenijo. Tudi MRA že ima spletno

podatkovno bazo o prostih prostorih oz. nepremičninah www.podravje.eu. Dostopna je v slovenščini, angleščini in nemščini. Ambicija je, da se dodata še dva tuja jezika. Predvsem pa je pomembno, da se baza poveže z bazo s katero upravlja SPIRIT Slovenija. Predvsem pa je potrebno podatke v njej tudi ažurirati.

- izvedba tržne analize in priprava akcijskega načrta,
- razvoj celovitih produktov, namenjenih potencialnim vlagateljem,
- spremljanje zakonodaje in informiranje potencialnih vlagateljev o administrativnih postopkih ter nudenje asistencije (spremembe relevantne zakonodaje so objavljene na www.investslovenia.org),
- izvedba aktivnosti za privabljanje vlagateljev (vključevanje v aktivnosti SPIRIT Slovenija, aktivnosti se bodo do določene mere peljale tudi na MRA),
- vzpostavitev povezave z nacionalnim sistemom mreže za privabljanje investorjev SPIRIT Slovenija,
- sodelovanje s posredniškimi institucijami, kot vmesnim članom med »ponudbo« in »povpraševanjem« po investicijah v tujini,
- trženje "problemskega območja" na mednarodnih dogodkih (vključevanje v aktivnosti SPIRIT Slovenija, pomembne pa so tudi druge povezave – predvsem z gospodarskimi in trgovskimi zbornicami v drugih državah)
- zagotavljanje prisotnosti v mednarodnih medijih v okviru omejenih sredstev,
- izvedba dejavnosti podpore za konkretne vlagatelje in spremljanje realizacije,
- odkrivanje administrativnih ovir v procesu privabljanja vlagateljev in priprava podlag za njihovo odpravo ter
- spremljanje spodbude "konkurenčnih območij",
- priprava promocijskega materiala z vsemi podatki o strukturi gospodarstva in ponujenih nepremičninah,
- izdelan sistem za skupni nastop mikro, malih in srednjih podjetij ter samostojnih podjetnikov na trgu, s poudarkom na tujih trgih, spodbujanje za nastop na tujih trgih (vključevanje v aktivnosti SPIRIT Slovenija).

Predvidene dejavnosti RRA Koroška: spremljanje izvajanja dejavnosti na problemskem območju Koroške.

4 NAČIN IZVAJANJA IN SPREMLJANJA PROGRAMA

Program izvajajo MGRT in njegove izvajalske institucije (Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja in Slovenski podjetniški sklad) ter pristojni regionalni razvojni agenciji. Regionalni razvojni agenciji izvajata posamezne instrumente programa skladno s 25. členom Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Razdelitev nalog in pristojnosti pri spremljanju in izvajanju programa in posameznih instrumentov bo natančneje določena v pogodbah o izvajanju programa med MGRT in regionalnima razvojnima agencijama. Uveljavljajo se lahko le stroški za povračilo stroškov iz programa in za dejavnosti na območju izvajanja programa. Upravičeni so stroški dela, potnih stroškov, materiala, storitev in obratovalni stroški. Kritični bodo le dejansko realizirani stroški izvedbe, pri dodeljevanju državnih pomoči se bodo upoštevali vsi pogoji dodeljevanja iz posamezne sheme, v kolikor niso navedeni že v Programu in izbor zunanjih izvajalcev bo potekal v skladu z zakonodajo s področja javnega naročanja.

Pri izvajanju posameznih instrumentov sodelujejo tudi partnerji v regijskih razvojnih mrežah. Pri naročanju zunanjih storitev se upošteva zakonodaja s področja javnega naročanja. Sredstva se dodelijo ob upoštevanju standardov financiranja splošnih razvojnih nalog na regionalni ravni.

Predvidene so naslednje dejavnosti regionalnih razvojnih agencij:

- priprava programa ter usklajevanje in povezovanje deležnikov na območju pri pripravi programa,
- promocija dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore za problemsko območje z visoko brezposelnostjo Maribor s širšo okolico,
- izvajanje posameznih instrumentov programa,
- sodelovanje pri nadzoru nad izvajanjem projektov na terenu,
- priprava letnih poročil o izvajanju programa,

- priprava analiz ter vzdrževanje evidenc
- in druge dejavnosti, ki so potrebne za izvajanje programa.

Navedene aktivnosti ne spadajo med splošne razvojne naloge regionalnih razvojnih agencij po 18. členu Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

Načrt spremljanja se pripravi po sprejemu programa in uskladi z izvajalci. Predvidena so letna poročila o izvajanju programa, ki jih obravnava Vlada Republike Slovenije. Predvideno je tudi vmesno vrednotenje programa v letu 2015/16, ki bo omogočilo vpogled v doseganje zastavljenih ciljev in v morebitno spremembo ali prilagoditev programa, če bi se izkazalo, da predvideni ukrepi ne omogočajo doseganja ciljev v pričakovanem obsegu. Predvidoma bo vmesno vrednotenje izvedla zunanja neodvisna institucija na podlagi javnega naročila Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Seznam dejavnosti, ki jih bosta izvajali regionalni razvojni agenciji – po instrumentih

Instrument 1: Ustvarjanje in ohranitev delovnih mest s spodbujanjem novih naložb ali razširitev dejavnosti obstoječih podjetij

- V okviru sklopa A:
 - o vzpostavitev regijske garancijske sheme Podravje (MRA),
 - o pomoč pri vzpostavitvi regijske garancijske sheme Podravje (RRA Koroška),
 - o vodenje in izvajanje procesa subvencioniranja začetnih investicij na problemskem območju (vsaka regionalna razvojna agencija za svoje območje),
 - o svetovanje potencialnim koristnikom (vsaka regionalna razvojna agencija za svoje območje),
 - o spremljanje in poročanje, vključno s pripravo letnega poročila o izvedbi sklopa (vsaka RRA za svoje območje),
 - o obveščanje in informiranje javnosti (vsaka regionalna razvojna agencija za svoje območje),
- V okviru sklopa B (vsaka regionalna razvojna agencija za svoje območje):
 - o splošno svetovanje za podjetja,
 - o promocija razpisov na problemskem območju,
 - o sodelovanje pri pripravi razpisne dokumentacije,
 - o svetovanje potencialnim prijaviteljem,
 - o ogled izvajanja projektov na terenu,
 - o priprava vsebine za letno poročilo na podlagi prejetih poročil koristnikov sredstev (preverjanje doseganja kazalnikov),
 - o promocija projektov v javnosti.

Instrument 2: Spodbujanje mikro in malih podjetij z mikrokrediti in subvencijo obrestne mere za komercialne kredite

Dejavnost 1: Mikrokrediti

Naloge MRA in RRA Koroška:

- promocija dejavnosti 1 v javnosti,
- animiranje potencialnih prijaviteljev za prijavo na razpis,
- svetovanje potencialnim prijaviteljem,
- spremljanje izvedba na podlagi letnih poročil Slovenskega podjetniškega sklada.

Dejavnost 2: Subvencija obrestne mere

Naloge MRA in RRA Koroške:

- priprava in izvedba dodeljevanja subvencij obrestne mere v okviru nadgradnje instrumenta garancijske sheme,
- svetovanje potencialnim končnim koristnikom,
- spremljanje in poročanje, vključno s pripravo letnega poročila o izvedbi dejavnosti 2,
- obveščanje in informiranje javnosti.

Instrument 3: Spodbujanje podjetniške dejavnosti in ustvarjanje novih delovnih mest

Sklop 1: Aktiviranje prebivalstva in revitalizacija podjetniškega okolja

Sklop 1 izvaja MRA. Dejavnosti zajemajo:

- nabor in izbor potencialnih sodelavcev »coworking«, ki se prvenstveno zajemajo iz regijske razvojne mreže,
- vodenje in upravljanje procesov, vključno z animiranjem potencialnih članov »coworking« mreže,
- promocija v javnosti ter
- informiranje in obveščanje javnosti.

Sklop 2: Podjetno v svet podjetništva

Dejavnosti, ki jih izvajata MRA in RRA Koroška zajemajo:

- priprava in objava javnega poziva,
- predstavitve javnega poziva in ostale aktivnosti informiranja z namenom animacije potencialnih kandidatov,
- imenovanje strokovne komisije,
- ocenjevanje poslanih pisnih vlog in izvedba intervjujev s prijavitelji,
- izbor kandidatov, vključitev v program in sklenitev pogodb o delu (vključno z izvedbo zdravniških pregledov in varstva pri delu),
- izvedba programa: notranje in zunanje mentorstvo, izvedba usposabljanj s strani zunanjih izvajalcev, obiski podjetnikov, priprava poslovnega načrta, evalvacija napredka...
- mesečno poročanje (finančno in vsebinsko) ter vse ostale aktivnosti v zvezi z upravljanjem projekta (vključno z izborom zunanjih izvajalcev usposabljanj...), zagotavljanje revizijske sledi,....
- informiranje in obveščanje javnosti o projektu.

-

Instrument 4: Podpora pri poslovanju in razvoju podjetij

Instrument bo izvajal MRA s podporo RRA Koroške. Dejavnosti pri izvedbi instrumenta 4 so:

- priprava razpisne dokumentacije,
- objava javnega razpisa,
- imenovanje članov v ocenjevalno komisijo,
- sprejem vlog,
- ocenjevanje vlog,
- priprava in izdaja sklepov o dodelitvi sredstev ter podpis pogodb,
- spremljanje izvedbe, pregled poročil in zahtevkov, ogled na kraju samem,
- priprava zahtevkov za izplačilo iz proračuna MGRT na račun regionalnih razvojnih agencij,
- vnos v informacijski sistem,
- spremljanje izplačil,
- informiranje in obveščanje.

Instrument 5: Promocija gospodarstva in območja Podravske in Koroške regije za privabljanje tujih in domačih vlagateljev

Instrument 5 bo izvajal MRA s podporo RRA Koroške..

Priprava in izvajanje programa

Aktivnosti izvajata MRA in RRA Koroška:

- priprava programa ter usklajevanje in povezovanje deležnikov na območju,
- informiranje in obveščanje javnosti o sprejetih ukrepih in njihovem izvajanju,
- izvajanje instrumentov programa (glej posamezni program),
- animiranje potencialnih prijaviteljev in sodelovanje pri pripravi ključnih regijskih projektov,

- spremljanje izvajanja posameznih instrumentov programa v sodelovanju z izvajalci in MGRT,
- spremljanje izvajanja projektov (doseganje kazalnikov – rezultatov, outputov, ciljev in finančne realizacije), vključno z ogledom na kraju samem,
- promocija programa (spletna stran, priprava mesečnih sporočil za medije, priprava min. 5 novinarskih konferenc s promocijo dobrih praks, min. 3 delujoča programska socialna omrežja; priprava promocije o dobrih praksah – filmski zapisi; priprava letakov, plakatov in letne razvojne konference),
- priprava predlogov sprememb programa – na podlagi izvedenih analiz ter spremljanja realizacije oz. doseganja ciljev in kazalnikov programa,
- druge aktivnosti, po pogodbi z MGRT.

Stroški, povezani z izvajanjem posameznih instrumentov v regionalnih razvojnih agencijah so vključeni pri posameznih instrumentih programa, razen priprave in usklajevanja programa, kar je vključeno v okviru instrumenta 5.

5 VIRI

Zakonska podlaga:

- Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS št. 20/11 in 57/12),
- Uredba o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike (Uradni list RS, št. 16/13).

Programska izhodišča:

- RRP Podravske regije 2007–2013, december 2006,
- RRP Koroške regije 2007–2013, december 2006,
- OP ROPI 2007–2013, MOP 2008,
- Delovno gradivo v okviru projektov priprave Regionalnega razvojnega programa Koroške regije in Podravske regije,
- Mariborska razvojna agencija in Regionalna razvojna agencija Koroška: Program konkurenčnosti Maribora s širšo okolico, osnutek, avgust 2013,
- Mestna občina Maribor: Predlog priprave dodatnih začasnih ukrepov podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo, Maribor 2013–2020, Maribor, 125, maj 2013,
- RRA Koroška: Določitev območja ukrepanja in obdobja dodatnih začasnih ukrepov razvojne podpore, Dravograd, 19. 4. 2013,
- Mestna občina Maribor: Predlog priprave posebnih ukrepov za spodbujanje konkurenčnosti in ukrepov razvojne podpore; Maribor/Zgornje Podravje 2012–2017, Maribor, 4. julij 2012,
- MGRT: Podravska regija – opomnik za obisk v regiji 21. 9. 2012,
- Prikaz stanja na problemskem območju Podravske regije; problemska območja: MO Maribor, Občina Pesnica in Občina Ruše, Maribor, september 2011,
- Državni zbor RS: Poročilo k Predlogu zakona o razvojni podpori Mestni občini Maribor in občinam Zgornjepodravske regije (ZRPMZPR), druga obravnava, EPA 1080-V,
- Državni zbor RS: Zakon o razvojni podpori Mestni občini Maribor in občinam Zgornjepodravske regije, EPA 1080-V,
- Državni svet RS: Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o razvojni podpori Mestni občini Maribor in občinam Zgornjepodravske regije (ZRPMZPR), druga obravnava, EPA 1080-V, 2. 9. 2010, št. 002-01/10-0033,
- Vizija Pohorje 2030, Projekt NATREG, 2013,
- »Podravje, regija inoviranja«, Regionalni sistem inoviranja Podravja, nosilec: Mariborska razvojna agencija, izvajalec: IRP, Tovarna podjetij, vodja priprave študije in avtor: mag. Matej Rus, Maribor, oktober 2012,
- Analiza stanja – gospodarstvo za problemsko območje, Mariborska razvojna agencija in RRA Koroška, 10. 6. 2013,
- Analiza stanja trga dela za problemsko območje, Mariborska razvojna agencija in RRA Koroška, 10. 6. 2013.

Drugi viri:

- SURS, statistični portal SI.STAT,
- statistični in drugi uradni podatki Zavoda RS za zaposlovanje,
- podatki iz zbirk AJPES.

